

IZRAELIO BĖDOS

JĖGOS LAIMĖJIMO VAISIAI KARTĖJA

Prieš tris metus Izraelio kariai sutriuškino visų savo kaimynų armijas. Paskelbtos po to 'šešių dienų' karo paliaubos nūdien praktiškai mažai ką skiriasi nuo karo. Per to karo veiksmus Izraelis neteko 181 karių, paliaubų laikotarpio nuostoliai jau siekia 43 žuvusius karius ir 18 civilių, per 150 buvo sužeisti.

Viena iš pagrindinių tos būklės priežasčių yra žydų neapsisprendimas ką daryti su išimtųjų vietų išstumtais arabais. Tiesa, iš savo Rytų teritorijų išstumti vokiečiai per 25 metus apsisprato su savo likimu, tačiau situacija ten yra kitokia. Treminiai buvo įtraukti į Vakarus (ar net Rytų) Vokietijos ūkinį ir kitoki gyvenimą, tuo tarpu Palestinos arabai iki šiol gyvena stovyklose ir puoselėja tik vieną -- atsikėrimo viltį. Dabar atrodo, kad žydams ir didžiausio kapitalo investavimas į tų Palestinos tremtinių įkurdinimą kur nors kitur, kad ir kaimyninėse arabų valstybėse, iš kurių žydai turėjo emigruoti į Izraelį, kaštuotų mažiau už karo ir neramių paliaubų išlaidas.

Kadangi tai nebuvo padaryta, Palestinos tremtiniai pasidarė blogų santykių su visais arabų kaimynais šaltiniu. Ir net po 'šešių dienų' karo sudarius paliaubas, padėtis mažai ką pasikeitė. Izraelio vadai skaitė ir toliau skaito, kad pabėgėlių problema jiems neegzistuoja. Jie turi reikalo tik su arabų valstybėmis, kurias jie gali nugalėti ir bent taip smarkiai nubausti, kad tom praeitų noras remti Palestinos arabų teroristų organizacijas. Ta prieštara pasirodė klaidinga. Iki šiol buvusi rami Libano siena šiandien yra taip pat saugotina kaip kitos sienos. Opaskutiniąją įvykiai Jordanoje kalba už pabėgėlių organizacijų didesnę, jei nelemia-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

mą, balsą toje valstybėje.

Šitokia įvykių raida vargiai būtų įmanoma be sovietų įsikišimo į Artimųjų Rytų reikalus. Įsikišimo, kuris buvo lengvai numatomas. Sunku prileisti, kad sovietai nepasinaudotų tokia puikia proga įgyvendinti dar caro Rusijos svajones -- įsigalėti Viduržemio jūros baseine ir Artimuosiuose Rytuose.

Sovietų Sąjunga Jungtinėse Tautose balsavo už Izraelio įsteigimą ir turbūt šiandien nenorėtų jo likvidacijos, nes jis verčia arabus ieškoti talbos, kur jie tik gali. Su teikdami pagalbą sovietai faktinai padeda arabų, bet savo pačių interesams. Jei Izraelio nebūtų, arabams sovietų karinės pagalbos nereiktų ir jie bandytų sovietų 'globos' nusikratyti.

Taip žiūrint atrodytų, kad JAV interesai reikalautų Izraelio per daug neužstoti. Jo likvidacija JAV šansus tik pakeltų, tačiau žydų įtaka šiame krašte neleidžia laikyti tokios politikos. Tie patys žmonės, kurie reikalauja pietryčių Azijos užleidimo komunistams, įrodinėja, kad Izraelio likvidacija duos milžinišką smūgį JAV Artimuosiuose Rytuose. Žinia, yra šoks toks skirtumas. Izraeliui tereikia ginklų, kuriuos jis nori nusipirkti, Pietų Vietnamui apginti iki šiol reikė-

jo milžiniškos armijos, kuri nebuvo labai sekminga prieš teroropobūdžio užpuolimus, kas vėl primena padėtį... Izraelio pasieniuose.

JAV politika iki šiol buvo tokia, kad Izraeliui parduoti tik tiek ginklų, kad jis turėtų persvarą, tačiau tokią, kurie jo ne padrasintų tolimesniems užkariavimams. Bet kai egiptiečiai sutraukė žymesnes pajėgas prie Suez kanalo, Izraelis nepanorėjo laukti Egipto puolimo ir puolė savo lėktuvais jo teritoriją. Tas žygis iššaukė ne tik sovietų ginklų, bet ir 'patarėjų' invaziją į Egiptą. Teigiama, kad sovietai perėmė viso Egipto priešlėktuvinę apsaugą išskyrus tik pačią Suez kanalo zoną, kurią Izraelis kasdien bombarduoja, kad neleidotų ten paruošti puolimui į Izraelio pusę pozicijų. Kartu Izraelis sustiprino spaudimą į Washingtoną parduoti jam daugiau lėktuvų.

Prezidentas Nixonas yra linkęs iš dalies Izraelio prašymą patenkinti, tačiau tardamasis su sovietais vis bando kaip nors išlaikyti 'jėgų pusiausvyrą'. Tuo tarpu Izraelį, sakoma, perėmė toks pat nusistatymas, kuris per 25 metus viešpatavo Palestinos arabų tarpe. Izraelis, tariant su jo ministerepirmininke Meir hebrajiškai yra "ein breira" būklėje -- jis neturi kitokio pasirinkimo.

Tautinių šokių grupės Grandinėlės šokėjai praeitą sekmadienį išskrido į Pietų Ameriką, kur duos visą eilę koncertų Kolumbijos ir Venezuelos didžiuose teatruose. Nuotraukoje Grandinėlės šokėjai su savo vadovais Liudu ir Aleksandra Sagiais.

GRANDINĖLĖ IŠSKRIDO Į PIETŲ AMERIKĄ

Praėjusį sekmadienį, birželio 14 d., su dideliu pavėlavimu iš Clevelando išskrido koncertuoti į Pietų Ameriką tautinių šokių grupė Grandinėlė, kurios išleisti aerodroman susirinko virš šimtas clevelandiečių lietuvių.

Šokėjai turėjo išskristi 9 val. ryto, bet lėktuve buvo rastas sugedimas ir reikėjo įpakeisti kitu. Antrajame lėktuve irgi buvo kažkas netvarkoje ir tik po ilgo tvarkymo 5 val. vak. buvo leista lėktuvui pakilti.

Su Grandinėlė išskrido jos vadovai Liudas ir Aleksandra Sagiai, Rytas ir Aušra Babickai, sol. Aldona Stempužienė, dail. R. Laniauskas

ir ponias, inž. Raimundas ir Gražina Kučukiai, Cleveland Plain Dealer korespondentė Jane Scott ir Dirvos bendradarbis - fotografas Jonas Garla, viso 65 asmenys.

Ši Grandinėlės išvykavos nepavirto diplomatinio skandalu tarp trijų valstybių: JAV, Kolumbijos ir Sovietų Sąjungos. Mat sovietai, patyrę apie Grandinėlės kelionę ir pamatę, kad grupę ruošiasi Pietų Amerikoje iškilmingai pasitikti ir vietinė spauda jos koncertus smarkiai reklamuoja, pareikalavo, kad Kolumbijos vyriausybės atšaukti Grandinėlei duotą vizą

ir uždrausti koncertus.

Tas davė progos Clevelando didžiajam dienraščiui Cleveland Plain Dealer plačiai aprašyti ne tik apie Grandinėlę, jos veiklą, bet kartu priminti skaitytojams, kaip Lietuva buvo sovietų pavergta. Į šį reikalą įsikišo JAV vyriausybė ir to pasekoje iš Kolumbijos konsulato buvo gauta "Viza Cortezia" ir gautas užtikrinimas, kad Grandinėlė galės nekludomai koncertuoti.

Ši antradienį ir trečiadienį Grandinėlė šoks Medellino miesto teatre. Ketvirtadienį Grandinėlė išskrenda į Kolumbijos sostinę Bogotą ir šoks Operos Teatro salėje birželio 19-21 d., po to vyks į Venezuelą, kur šoks birželio 23 Valencijoje, birželio 24 Maracay ir birželio 25 Caracas.

Atgal į Clevelandą Grandinėlė grįš birželio 27 d.

(k)

SUSIVIENIJIMO SEIMAS PAGARBOJ

LIETUVOS STEIGIAMAJAM SEIMUI

Šio mėnesio 22-24 dienomis susirenka Amerikos Lietuvių Susivienijimo Seimas. Tokie šios organizacijos seimai yra šaukiami kas antus metus, prieš juos įvyksta Pildomosios Tarybos, t.y. vyriausiojo valdančio organo rinkimai.

ANTANAS DIRŽYS

mai, o tuoj po jų prasižada naujoji dvimetinė varkymosi, planavimo ir darbų vykdymo kadencija.

Šiais metais šis Seimas susirinks New Yorko centre -- Manhattane -- Commodore viešbutyje ir šis Seimas Susivienijimui bus 56-asis. O pati organizacija įžengia į 85-tus gyvavimo metus.

Kaip matom SLA pasiekė gana garbingą amžių ir išieivijoje lietuvių gyvenime išsiskiria trim vyraujančiom stambmenom: narių skaitlingumu, gyvavimo ilgumu ir iki šiol nepašlenktu turtingumu.

Idomu, Susivienijimas kaip fraterinė apdraudų organizacija yra ne daug ką jaunesnė už visą fraternalinį judėjimą Amerikoje, kai šios rūšies organizacijos kilo lyg iš rūko ir savitarpinės pagalbos ryškus užsimojimas tepasirodė 1868 m.

Susivienijimo gyvenimas ne vien ilgas bet ir įvykiais turtingas. Jį kūrė valingi mūsų ankstyvieji -- praėjusio šimtmečio ateiviai, ta pradžia buvo sunki ir tokia pradžia atnešė dvigubą naudą: Susivienijimo augimą - gajumą ir paskirų asmenų būdų subrandinimą į spalvingas asmenybes negreit užklojamas praeities rūkais. Dr. Jonas Šliūpas ilgai dungsos kaip kalnų Everestas laiko toliuose, kurės "Lietuvos Respubliką" Amerikoje tuo pačiu laiku, kai dr. Jonas Basanavičius aušros šviesa kėlė savąją tautą europoj žygiui į Lietuvos Respubliką -- autentišką ir bekalbų.

Susivienijimas yra valdomas ir vadovaujamas Pildomosios Tarybos, kurios priešakyje yra prezidentas. Jo vaidmuo organizacijoje yra netik reprezentacinis, atstovaujantis bet ir konkrečioms darbams paकिनantis, toną duodantis ir Susivienijimo orumą saugantis.

Povilas P. Dargis, SLA Prezidentas

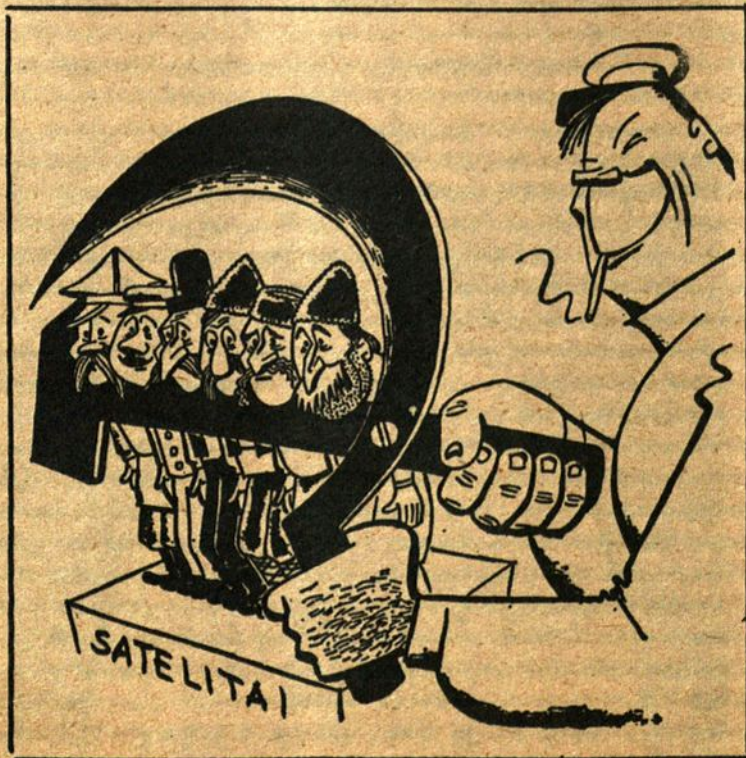
gantis. Tokia prezidento padėtis nėra lengva, kai patį prezidentą supa automatinė atsakomybė, o jau ypač įtampos reikalaujanti, kai atsiranda iš daugelio vienas, du ar trys, kurie tam tikra savo prigimtimi užsigeidžia tos rūšies veiklos, kuri vadinama "šunų kordinu ant svetimo sprando".

Nėra pagrindo jokiam nusiminimui dėl tikslų (Nukelta į 2 psl.)

RENGIAMAS VEIKALAS APIE GENOCIDĄ LIETUVOJE

Vliko pavestas, Lietuvos Tyrimo Institutas jau pasirašė sutartį su dviem autoriais, kurie pradėjo ruošti studiją apie sovietinį ir nacinį genocidą Lietuvoje. Knygą sudarys trys dalys: I. Sovietinis genocidas 1940-1941 m., II. Nacinis genocidas 1941-1944 m. ir III. Sovietinis genocidas nuo 1944 m.

Jei kas turėtų konkretios medžiagos, prašoma ją siųsti Lietuvos Tyrimo Institutui. Knygos išleidimą finansuoja Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris tikisi pinigines paramos ir iš lietuvių visuomenės. Knyga bus pradėta spausdinti anglų kalba 1971 m. pabaigoje. Medžiagą ir aukas prašome siųsti šiuo adresu: Lithuanian Research Institute, 29 West 57 St. 9 Fl., New York, N.Y. 10019. (ELTA)

Be žodžių...

MUMS RAŠO

Laisva valia ar prievarta

Dirvos bendradarbi p. E. Čekienė savo rašinyje "PLB ir sąžinės balsas" (Dirva Nr. 39, 1970.5.22) minėjo mane ryšy su Naujienose atspausdintu mano laišku (Naujienos Nr. 98, 1970.4.25). Tame rašinyje mano mintys buvo iškreiptos ir iš to padarytos klaidinančios išvados. Bešališkom diskusijom turi būti dvi sąlygos: oponento minčių teisingas pristatymas, ir teisė jam savo tezes laisvai ginti. Pirmiausia niekur ir niekada nesiūliau bendravimo ar santykiavimo su politrukais. Nežinau, kurie yra politrukai, kas ir kur konsulu prisistato, nesiunčiu savo žmonos į jokių koncertus vienos, o visuomet stengiuos kartu dalyvauti. Nebuvau jokiam atvažiavusiųjų viešame pagerbime. Tiesa, nepeikiu tų, kurie važiuoja į okupuotą Lietuvą ir neapšaukiu jų išdavikais. Čia galiu prirašyti eilę teigimų ir neigimų, bet ne tame esmė.

Turime sutikti su kai kuriomis gyvenimo tikrovėmis. Pirma, Lietuva yra okupuota rusų bolševikų, o ne lietuvių komunistų (jie irgi yra okupuoti). Antra, lietuvių išeivijai yra uždėta pareiga išlaikyti savo tautos gyvybę ir dirbti tautos laisvės atstatymui. Pastaroji yra principinė ir dėl jos negali būti jokio kompromiso. Lietuvių tautos išsilaukimui, kaip išeivijoje taip ir gimtojoje žemėje, yra didelis pavojus. Tam pavojui atitolinti ir yra reikalingas santykiavimas su kraštu. Tam mažai kas prieštarauja. Tas santykiavimas įmanomas tik vykstant į kraštą ir atvykstant iš jo. Iš krašto atvykusius reikėtų skirti: vieni svetimos valstybės (okupanto) valdininkai, anot p. Čekienės politrukai; antri įsijungę į okupuotos Lietuvos gyvenimą iš prievartos. Jų tarpe daugumas yra geri lietuviai ir kiek išgalėdami dirba lietuvių kultūros puoselėjimui bei slapta savo širdyje nešioja laisvės idėją. Sutinku, ir jų tarpe gali atsirasti ne tik "prisitaikiusių", bet ir "persitaikiusių". Bet geriau praeiti negirdomis per tuos "persitaikiusius", kaip apšmeižti patriotą. Universiteto rektorius, dainininkas, menininkas, mokslininkas, manau, priklausytų antrajai atvykstančiųjų kategorijai. Ar jie yra

okupanto patikėtiniai? Nežinau ar mes būtume geresni patriotai būdami jų vietoje. Prisiminkime pirmosios okupacijos keturiasdešimtuojuosius metus! Ar visi mes tinkamai atsilaukėme?

Dažnai dėl tos laisvos valios. Dievas sutvėrė žmogų ir davė jam laisvą valią pasirinkti gerą ar blogį. Demokratinės visuomenės, o mes tokios siekiame ir tokioje aplinkoje gyvename, stiprybė ir glūdi laisvame apsisprendime. Čia žmogaus mintys ir nusistatymai bei vieši pareiškimai paliekami žmogaus laisvai valiai ir jo apsisprendimui. Geras pavyzdys prezidento Nixono aiškus pareiškimas, kad jis neužkims burnos nei savo viceprezidentui, nei kitam kokiam sekretoriui. Pasisakymai priešingai partijos vadovybės linijai nėra priežastimi būti iš partijos pašalintam ar suspenduotam.

Pagal nustatytą liniją reikalaujama kalbėti tik mūsų priešų stovykloje, totalitarinėje santvar-

koje, komunistinėje ar fašistinėje. Dabar jau net vienuolynuose, kur reikalaujama paklusnų priešais, einama prie didesnės laisvės. Gyvendami gi laisvajame pasaulyje galime ir turime laisvai pagal savo sąžinę ir valią pasisakyti. Todėl nematau jokio reikalo mūsų visuomeninės veiklos dalyviams dėl savo pasisakymų pasitraukti į privatų gyvenimą. Apatijos ir sustingimo, kuris charakteringas kiekvienai išeivijai, ir taip yra per daug.

Tai gi galvokime ir veikime pagal savo laisvą valią, leiskime kitiems galvoti ir reikštis pagal jų, tik neprieštaraukime patys sau ir turėkime tą patį matą sau ir kitiems. Neprieštaraukime vieni kitų, nes tik laisvu savo apsisprendimu ir kitų nuomonės gerbimu pasieksime didesnės vienybės, kurios mes patys, o svarbiausia mūsų pavergtą tautą, taip reikalingą. Aišku, visų minčių, pasisakymų ir veiksmų pagrindu tebūna lietuvių tautos gyvybės išlaikymas ir tėvynės laisvės atstatymas įvairiais keliais ir būdais siekiamas.

Henrikas Brazaitis

Kas ką iškraipo

Atvirai kalbant į šį gerbiamo dr. H. Brazaičio laišką nebūtų ko atsakyti, nes jisai savo mintis išdėstė Naujienose š.m. balandžio 25 d., o aš Dirvoje š.m. gegužės 22 dieną. Dabar šiame rašinyje, kaip matome, dr. H. Brazaitis tik pakartoja kai kurias Naujienose skelbtas mintis. Tačiau jis rašo, kad aš jo straipsnio mintis cituodama iškraipiau. Įrodymui, kad taip nėra pridedu abiejų minėtų laikraščių citatų foto kopijas.

kytojų, o atvirkščiai ir mus dar laisvėje suskaldė. [Palikime tą klausimą kiekvieno laisvojo lietuvių sąžinei, jo asmeniškam apsisprendimui ir jo tuo reikalu suprantamam misijai. Daugiau yra villies atvykusius paveikti, kaip mums būti jų paveiktais.]

Grįžiant prie Grandinčės: pažįsta ir stebina tą vieną, nuo paties jo atsišaukimą (nors mano dukros jame nedalyvauja, Naujienos, 1970.4.25)

Ir tik tiek iš jo straipsnio buvo cituota Dirvoje: Čias pasakmes. Štai skaitome Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vieno iš vadovų dr. H. Brazaičio toki pasisakymą dėl bendradarbiavimo supavergtos Lietuvos okupanto patikėtiniais, bei politrukais: "Palikime tą klausimą kiekvieno laisvojo lietuvių sąžinei, jo asmeniškam apsisprendimui ir jo tuo reikalu suprantamam misijai..." (Naujienos, š.m. bal. 25 d.)

Nors jo rašinys buvo Naujienose ilgas ir dau-

giausia ginantis "Grandinėlės" tautinę garbę, bet aš savo straipsnyje to temos neličiau. Ir štai ne aš, pats dr. H. Brazaitis mano mintis iškraipo atsakydamas į aukščiau pridėtą mano trumpą tuo klausimu nuomonę, būtent:

"Nežinau, kurie yra politrukai, kas ir kur konsulu prisistato, nesiunčiu savo žmonos į jokių koncertus vienos... Nebuvau jokiam atvažiavusiųjų pagerbime" ir t. t.

Jeigu straipsnio autorius sakosi niekur nebuvęs, nieko nematęs, nieko nežinąs, tad nėra ko su juo ir polemiką tęsti, nėra apie ką kalbėti ar diskutuoti. Čia ir vėl ateina mintis, kad eiliniam asmeniui tokio žinių bagažo pilnai užtektų, bet PLB centrinių organų vadovui pritiktų plačiau apsišviesti, kur ir kas vyksta atstovaujamo tautiečių tarpe, kad vadovavimas būtų sėkmingesnis.

Kaip matome, tie užmetimai mano nebuvo pirštu rodomi tiesiai į dr. H. Brazaitį, bet kad tokių vadovų yra, tai trumpam rašinyje neįmanoma išvardinti, o ištikinimui prašau pasisakytį okupantų leidžiamą "Gimtąjį Kraštą" 1969 m. gruodžio 25 d.,

žurnalą "Į laisvę" ir visą eilę okupanto leidžiamos "Tiesos" numerių. O be to ir kitą mūsų spaudą.

Į dr. H.B. tvirtinimą, kad Lietuva okupuota rusų bolševikų, o ne lietuvių komunistų, tenka priminti, kad autorius irgi turėtų žinoti, jog visų sovietų okupuotų kraštų komunistai yra rusų bolševikų agentai, kad kiekvienas komunistų partijos narys kartu yra ir jų slaptosios policijos agentas. Autorius, praleidęs vienus metus toje okupacijoje 1940-41 m. galėtų bent iš tų laikų prisiminti, o ne sunku susipažinti ir su dabartine statistika, kurios turistas nuvykęs Vilniaus viešbutyje sėdėdamas per 5 dienas nesužino, nemato ir agento stropiai saugomas nepajunta, kad visas okupuotos Lietuvos gyvenimas tiesiogiai priklauso nuo Maskvos, neišskiriant nei literatūros, meno, mokslo ir kt.

Toliau autorius primena mums liūdną faktą: "Nežinau, ar mes būtume geresni patriotai būdami jų vietoje. Prisiminkime pirmosios okupacijos 40-sius metus! Ar visi mes tinkamai atsilaukėme?"

Sutinku su autorium ir gėda prisipažinti, kad vis dėl to ne visi atsilaukėme, kai kurie bėgo prieš pasitikti, tačiau iš tų laikų daugelį galima pateisinti, kaip nepažinusius sovietinio okupanto nei aplamai komunizmo. Bet labai keista ir liūdna, kad ne visi atsilaukėme ir dabar, priešą gerai pažindami, gauname jo agentus.

Kalbant apie laisvą valią, autorius stato pavyzdžiu Nixoną, jo pareiškimą, kad neužkims burnos nei savo viceprezidentui, nei kitam sekretoriui.

Nixonas negali užkinti niekam burnos, jis yra visos Amerikos prezidentas, įvairiausiai galvojančių žmonių, tačiau ir jis laikosi konstitucijos, o jo viceprezidentas kalba tai, kas neprieštarauja prezidento nuomonei ir visi jo patarėjai laikosi tos pačios nuomonės, kitaip jie būna pakeičiami. Bet ir Nixonas birželio 4 dieną, kalbėdamas jaunuolių grupei Washingtono apgalestavo per didelį nuomonų įvairumą sprendžiant krašto didžiulias gyvenimo problemas ir nurodė, kokią žalą daro kraštui, kada nėra vieningo sutarimo, kada kiekviena žmonių grupė pradeda dirbti prieš valdžios nuomonę.

Taip yra ir mūsų mažajame pasaulyje, lietuviškame sektoriuje --

SUSIVIENIJIMO SEIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)
minėtų savotiškų "sportininkų", kurie žemumų ir mažumų nepakreipė SLA istorinės eigos ir organizacija lipo sau metus po metų į šimtmečio slenkstį.

Kai renkasi šių metų Seimas, Susivienijimo prezidentu yra Povilas Dargis. Jis yra jau ilgalais prezidentas -- tame atsakingume bedirbąs 15-tuosius metus, tad ir beveik dešimtąsiantinę savo broliją pažįstas asmeniškai -- iki vieno.

Jis pažįsta ir Susivienijimo reikalus, žinodamas kada kuriam reikia didesnio atsargumo, apdairumo, kantrumo. Su prisirišimu prie Susivienijimo, su drąsa ir noru patarnauti organizacijai, nėra dvejonų, P. Dargis atsiduria eilėje tų nusipelnusiųjų, kurie bus su dėkingumu atminti daugelio dabarty ir ateity.

***

SLA, arba amerikinė "Lietuvos Respublika" jaučia didelį sentimentą tikrajai Lietuvos Respublikai nors šioji yra atsidūrusi piktaja lemtimi praeitin. Ir šiame Seime, kuris kaip tikišpuola su Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktimi, pastarasis bus prisimintas garbingo atminimo aktu pirmąją SLA Seimo dieną ir apie Steigiamąjį Seimą kalbės pulk. K. Škirpa.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje. Buvo nutarta visų išeivijos lietuvių organizacijų nebendradarbiauti su okupanto agentais ir vadovai pirmieji privalo to laikytis. Tai nėra jokia prievarta, o daugumos balsas demokratiškai išreikštas, laisva valia.

Autorius primena, kad ir vienuolynuose jau laisvės daugiau leidžiama. Tai gi, kai vadovybė nutarė sutrumpinti suknelės, seselės sutrumpino. E. Čekienė

Tokia Susivienijimo atida Steigiamajam Seimui, bent iki šiol, bus vienintelė tokiu mastu ir iškilmingumu. Tad New Yorko ir New Jersey lietuviai yra kviečiami SLA Seimo atidaryme dalyvauti. Tai bus birželio 22 d. -- pirmadienį -- 9 val. rytą.

CHARLES DAUBARAS, pasaulinio garso akordeonistas, išpildys meninę programą SLA seimo bankete, antradienį, birželio 23 d. 7 v.v. Commodore viešbutyje, New Yorke. Bilietai į banketą po \$15.00 asmeniui, gaunami SLA raštinėje arba vakarais skambinant dr. M. Kregždienai (212) VI 7-6475.

Be šio minėjimo ir visų SLA Seimo organizacijų darbų, Seimo metu -- t.y. birželio 23 d. -- antradienį -- 7 val. v. yra ruošiamas banketas su šokiais. Šiai pramogai suruošti yra sudarytas komitetas, vadovaujamas ponios Šateikienės. Ir čia yra laukiama viešnių ir svečių pilnu širdingumu, juoba bus šauni ir meninė programa.

Kas tik galime, dalyvaukime SLA Seime š.m. birželio 22-24 d.d. Commodore viešbutyje, East 42nd Street ir Lexington Ave., New York, N.Y. Pažinkim seniausią Amerikos ir Kanados lietuvių organizaciją jos rūpesčiuose, darbuose ir pramogose.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETRUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.ŽODIS TRAGIŠKOJO
BIRŽELIO SUKAKČIAI

Lietuviai,

Birželis mūsų tautos istorijoje yra tapęs tragišku simboliu. Prieš trisdešimt metų birželyje Sovietai karine jėga užėmė Lietuvą. Po metų žiaurios okupacijos vėl birželyje masiniais trėmimais į Sibirą buvo pradėtas plataus masto lietuvių tautos naikinimas. To paties birželio pabaigoje gaivališko tautos sukilimo prieš vieną okupantą aukos ir laimėjimai buvo sutrypti kito pavergėjo.

Nuo šių įvykių praėjo daug metų. Žmonija išgyveno daugybę tarptautinių pakitimų, bet Lietuva vis dar tebėra pavergta, o lietuvių tauta naikinama ir rusinama. Tačiau sovietiniam tautų kalbėjimui jau darosi neramu. Paskutinės kolonijinės imperijos vadus baugina sovietinių intelektualų reikalavimas daugiau laisvės, masių nepasitenkinimas ekonominiu bolševikinės sistemos neveiksmingumu, nerusiskųjų tautų nenuspėjamas veržimasis į nepriklausomybę ir kiti komunistinės, žmogaus prigimčiai priešingos, sistemos neišvengiami trūkumai.

Ištverusi 30 priespaudos metų, lietuvių tauta ryžtingu dinamizmu ir rezistencine dvasia įrodė savo tvirtą tikėjimą nauja nepriklausomybės aušra.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, primindamas tragiškuosius mūsų tautos birželio įvykius, kreipiasi į visus lietuvius ir kviečia idėjomis, darbais ir žygiais jungtis į bendrą visos tautos pastangų grandinę, kad paspartintų Lietuvai laisvės sugrąžinimą. Šia proga norime ypač pabrėžti reikšmingą faktą, kad nuo liepos 1 dienos per Manilos (Filipinuose) naują ir galingą radijo stotį kasdien sklis lietuviškas žodis, kuris pasieks tolimame Sibire išblaškytus lietuvius. Mes tikime, kad šis laisvųjų lietuvių ryšys su ištremtaisiais broliais stiprins jų dvasią ir lengvins sunkią jų tremties dalį.

Šių svarbių radijo transliacijų pradžia yra akivaizdus Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pastangų ir atsiekimų įrodymas. Laisvame pasaulyje gyvenančius lietuvius kviečiame remti šiuos ir kitus mūsų darbus ir vieningai bei ryžtingai dalyvauti visose Lietuvos laisvinimo pastangose.

Tragiškojo birželio proga laisvės kovose žuvusiųjų prisiminimas broliškais ryšiais tesujungia Sibiro tremtį kenčiančius, pavergto tėvynės laisvės aušros laukiančius ir po platų pasaulį išblaškytus lietuvius.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

New Yorkas,
1970 m. birželisMATO PELE, BET
NEPASTEBI DRAMBLIO...

Ryšium su Švedijos min. pirmininko Olof Palme viešnagė JAV-se, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Palme pasiuntė atitinkamą laišką. Jo santrauka Eltos išsiuntinėta JAV telegramų agentūroms ir laikraščiams. Seka laiško turinys:

Ekscelencija,

Tamstos lankymasis JAV-se yra svarbus įvykiu atžvilgiais. Viena, šioji viešnagė atkreips pasaulio dėmesį į Baltijos sritį ir ten gyvenančias tautas, įskaitant Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Tamstai žinoma, kad minėti trys kraštai, pažeidus galiojusius nepuolimo susitarimus, 1940 metais buvo užimti sovietų ginkluotųjų dalinių. Baltijos valstybės,

Stalino - Hitlerio suokaltio tiesioginėje išdavijoje netekusios nepriklausomybės, buvo paversta įjungtos į Sovietų Sąjungą. Tai buvo imperialistinės agresijos veiksmas, kurio daugelis pasaulio laisvųjų kraštų nelaiko nei teisėtu, nei saistančiu tarp tautinių požiūrių.

Sovietų gėdingą žygių liudija apie trys šimtai tūkstančių Baltijos pabėgėlių, atsidariusių Vakaruose, jų tarpe nemaža pasinaudojusiu ir švedų svetingumu.

Net ir antrajam pasauliniam karui pasibaigus, totalitarinis okupantas tebevykdė tokius karinius veiksmus, nukreiptus prieš Baltijos valstybes, kaip masinius išvežimus, ginkluotųjų dalinių panaudojimą prieš par-

Su Raudonosios Armijos tankais atkeliavo į Lietuvą viską griaušanči

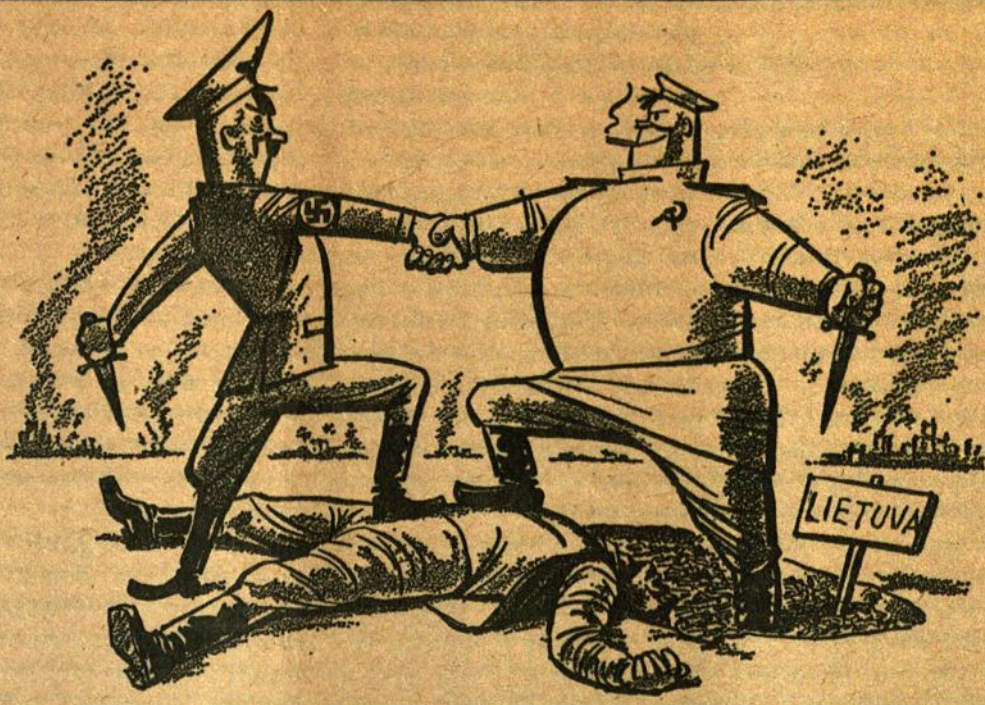
tizanus -- kovotojus ir aiškų genocidą.

Didelei valstybei taikos metu visu savo svoriu persekiojus tris mažasias tautas, Lietuvą, Latviją ir Estiją neteko daugiau kaip vieno milijono gyventojų ir, jei čia priskaitysime nacių teroro aukas, tai minėtų kraštų nuostoliai buvo didesni už Vietnamo gyventojų, tuo pačiu tarpsniu, patirtuosius.

Baltijos kraštų gyventojai šiuo metu tebėra išnaudojami ūkiniai, žeminami tautiniu požiūriu, jų tautinės kultūros žalojamos, jie planingai išsklaidomi tolimose Sovietų Sąjungos plotuose ir jie metodiniu būdu rusinami. Maskva nėra paskelbusi noro pasitraukti iš Baltijos valstybių, priešingai, ji tebeapibrėžia pasiryžusi tuose kraštuose, kaip neseniai Čekoslovakijoje, pasilikti neribotą laiką.

Leiskite atkreipti Tamstos dėmesį į kitą jūsų lankymosi požiūrį, būtent, nesutarimą dėl švedų vyriausybės laikysenos Vietnamo klausimu ir dėl Tamstos dalyvavimo demonstracijoje prieš JAV-bių karinius žygius Vietname. Savo laikysena aiškindamas, Tamsta pabrėžė rūpestį mažųjų kraštų išlikimu bei jų laisvo apsisprendimo teise. Toks rūpestis -- nepaprastai teigiamas, tačiau Tamsta neturėtų nustepti, jei, kitų nuomone, čia nesunku išvėgti prieštaravimą: Tamstai moraliniai pasipiktinimai įvykiais tūkstančių mylių atstu ir Tamstai tylint tuo metu, kai kitoje Baltijos jūros pusėje tebevyksta aršaus imperi alizmo siautėjimas. Geriausias būdas tokiu išpūdziumi išsklaidyti būtu Švedijos vyriausybės formalus pareiškimas, jog ji palaiko Lietuvos Latvijos ir Estijos laisvo apsisprendimo teisę ir nepritaria didžiosios valstybės naudojamoms imperializmo priemonėms Baltijos erdvėje. Mes nenorime tikėti, kad Tamsta vieną mastą naudoja Vietnamo, kitą gi Baltijos valstybių klausimu ir mes sveikintume Jūsų protestą prieš sovietų tebevykdomą Baltijos valstybių okupaciją ir toje srityje vis ryškų žmogaus teisių pažeidimą.

(ELTA)

BIRŽELIO ĮVYKIAI LAIKO PERSPEKTYVOJE (3)

JUOZAS JUREVIČIUS

dvasia. Valstybės administravimą perėmė "Liaudies vyriausybė ir komunistų partija", kuri pradėjo visose įstaigose valymą ir suiminėjimą. Besiartinant karui su Vokietija 1941 m. gegužės m. Maskvoje buvo išdirbtas planas, pagal kurį turėjo būti praveisti masiniai išvežimai iš Lietuvos, nes Maskva jautė, kad yra daug aktyviojo elemento prieš Sovietų Sąjungą. Kaip paaiškėjo vėliau, jau 1940 m. lapkričio 28 d. buvo įsakyta suregistruoti ir sekti apie 30% visos lietuvių tautos apie 700.000 gyventojų. Pagal rastas slapto instrukcijas, kurias pasirašė Serov -- pirmąjį išvežimą turėjo patekti sekantieji žmonės bei veikėjai:

Vadovaujantis tautininkų organizacijų sąstatu, apylinkių vadovybės, spaudos bendradarbiai, tautinių jaunimo organizacijų vadovybės, inteligentų ir mokyklinės jaunomenės organizacijų vadovaujantis sąstatas ir jos spaudos bendradarbiai; Katalikų Vėlikimo Centro nariai; Katalikų laikraščių redaktoriai; Krikščionių Demokratų partijos vadovybė; Darbo Federacijos vadovybė. Pavasarininkų vadovaujantis sąstatas; kairiosios buržuazinės partijos: liaudininkai, socialdemokratai (bet tik esant medžiagai, jog jie yra nusistatę prieš sovietinę santvarką), Plechavičiaus ir Grišalio - Glovackio "gaujų" dalyviai; buvusieji saugumiečiai, žandarai, eiliniai policininkai, kalinimų tarnautojai; kriminalinės policijos valdininkai; Lietuvos kariuomenės karininkai; visi valstybės tarnautojai, pradedant referentais ir aukščiausiuoju dvarininku, stambūs ūkininkai, fabrikantai ir stambūs pirkiai. Asmenys turint Vokietijoje giminių, užsienių atstovybių tarnautojai, kontr-revoliucinių organizacijų dalyvių šeimos, pabėgusių ir užsienių šeimos, kriminalinis elementas ir kt.

Kai prasidėjo tų žmonių vežimas -- genocidas, Lietuvos komunistų spauda, kitokios nebuvo, rašė, kad "reikia būti dėkingiems Sovietų Sąjungos vyriausybei, jog pagaliau bus išvežta iš Lietuvos -- kapitalistai, spekuliantai, dvarininkai, vagys ir prostitutės". Kaip minėjau 1941 m.

gegužės m. Maskva nutarė išvežti iš Lietuvos "priešvalstybinį elementą" prie kurio gal ir galima priskirti "kapitalistus, spekuliantus ir dvarininkus", kurių mažai buvo, bet jokių būdu ne "huliganus, vagis, prostitutės", kurie sudaropačius pagrindinius sovietinio režimo ramsčius. Be jų nebūtų komunistų partijos, nebūtų kas terorizuoja gyventojus ir žudo kalinius. Juk didžiausias vagis anais laikais ir buvo Stalinas. Tai gi Sovietų Sąjunga okupavusi Lietuvą vežė gyvąją lietuvių tautos jėgą, kuri neapkentė išbrovėlio, jo režimo ir uždėtų pantių. Kaip anksčiau minėjau prie to darbo prisidėjo keli ir mūsų tautos išdavikai.

Iš anksčiau pacituotos instrukcijos aišku,

kad masinis lietuvių tautos sūnų ir dukterų išvežimas į Sovietų Sąjungos tolimas sritis mirčiai buvo vykdomas politiniais tikslais siekiant visiškai sunaikinti lietuvišką elementą, o į jų vietas atkelti rusus, buriokius ir kitų tautybių žmones.

Nors Kremliaus tirolinai nevargina savo sąžinės jokiais atsakomybės jausmais, tačiau nutarimas masiniai išnaikinti lietuvių tautą nebuvo ir jiems ramiantis dalykas prieš pasaulio opinią. Vengdami atsakomybės Maskvos valdovai 1941 m. birželio m. 10 d. slapta pasiūlė Lietuvos Liaudies Komisarų Tarybai nutarti, kad ji prašo išvežti iš Lietuvos visą priešvalstybinį elementą. Tai Kremliaus bėgimas nuo atsakomybės, kuri nepraėis istorijoje be reikiamo įvertinimo ir sprendimo. Lietuvos kvilsingai tą padarė, o birželio m. 17 d. Molotovas per Maskvos radiją pranešė visam pasauliui tą klastingą įvykį, kad lietuviai prašo juos perkelti į kitas Sovietų Sąjungos sritis. Kaip tas imperialistas ir budelis kalbėjo per Maskvos radiją -- tūkstančiai lietuvių pakrautų į prekinis vagonus riedėjo į Sibiro Atlaiaus, Kazakstano sritis lėtai mirčiai.

1941 M. BIRŽELIO 14 D.
RYTAS

Birželio m. pradžioje Lietuvon buvo privežta daug tuščių mašinų ir visose stotyse pilna tuščių (Nukelta į 4 psl.)

ŠIS BEI TAS

Neseniai Izraelio ministerė pirmininkė Golda Meier padarė ypatingai vykusį pareiškimą:

"Tos pat kulkos, vietkongo šaudomos Vietname, sužeidžia ir Izraelio pasienio sargybinius".

Vienu sakiniu ji nuostabiai pavaizdavo šio meto žmonijos padėtį.

Sprausminių lėktuvų amžiuje, kada nuotoliai taip sutrumpėjo, ir mūsų planeta išbalansuota tokiomis suraizgytais ekonominiais, politiniais ir strateginiais ryšiais, kad bulvių nederlius Ohio laukuose atsiliepia nedateklum Australijoje, biržos smūgis Prancūzijoje išaukia bankų krizę Šveicarijoje ir Japonijoje, sovietų ginklų tiekimas Egiptui sukelia politinę įtampą Indonezijoje, Indijoje ir, be abejo, Raudonoje Kinijoje turėtume griežtai persiorientuoti savo pasaulėžiūroje.

***

Negrižtamai praėjo tas "Splendid isolation" laikotarpis, kuomet Britų imperija savo galybės zenite ignoravo Europos žemyną: "Jūs vaikeliai! pasipeškit ir pasibučiuokit! Mums tai visai nesvarbu. Tik palikit mus ramybėje šioje pusėje La Manšo!"

Negrižtamai praėjo ir Monroe doktrinos fanatiškas izoliacionizmas: "Amerika amerikiečiams"! Naujasis žemynas tada buvo pavirtęs privačiu parku su griežtais užrašais: "Valkatoms ir šunims uždrausta..."

Tai beveik mamutų psichologija... K. Saja gal ir netaip jau blogas: jis įvedė pasaulio žodynan terminą, kuris prašėsi sukuriamas. Jis padėjo mums. Pagalba gali būti dvejopa: konstruktyvinė ir destrukttyvinė. Tas jo destrukttyvus poveikis kaip tik pažadino mus, atidarė akis, botago kirčių skaudžiai supliekė. Taip "pagelbstima" kuinams, pavargusiems betraukiant sunkius ratus.

Tačiau būtų naivu manyti, kad lietuvių išeivija yra tokio žemo ir primityvaus galvojimo lygio, kaip jo pavaizduota. Priešingai, mes atnešėme mus priklaudusiai valstybei daug platesnį pažangos akiraty (be ironijos), daug gilesnį Europos ir viso pasaulio raidos supratimą, daug daugiau subrendusį žmogaus kaip individo pajautimą.

***

Vienok nepamirškime, kad tų mūsų įvairiaspalvių idealų, idėjų, idėjų fejerverkuose, kuriais kupina mūsų turtinga lietuviška vaizduotė, neturime pajaminti ir išleisti iš akių svarbiausio tikslo, -- tautos vienybės diasporoje išlaikymo, ir jaunimo tinkamo išauklėjimo.

Mums, lygiai kaip ir Goldai Meier, psichologinės kulkos iššautos Kremliuje, pažeidžia mūsų išeiviją visame pasaulyje.

BIRŽELIO ĮVYKIAI...

(Atkeita iš 3 psl.)

prekinių vagonų. Niekas nenujautė, kas į juos bus sodinami ir vežami. Pilna matėsi mėlynomis kelnėmis NKVD. Paprastai ir lėtai aušo birželio 14 dienos rytas. Niekas nenujautė kas atsitiks už vienos kitos valandos. Lygiai 4 val. ryto iš slaptų NKVD namų sėda policijos agentai į auto mašinas ir pasileido į jiems skirtas vietas sąrašuose numatytų aukų ieškoti ir areštuoti. Tai pirmoji didžioji nieko nekaltų žmonių medžioklė ir ginkluotų banditų užpuolimas. Birželio m. 14 ir 15 dienomis visais Lietuvos keliais riedėjo žmonėmis -- vyrais, moterimis, seneliais ir vaikais pakrauti sunkvežimiai į artimiausias geležinkelio stotis ir, lyg daiktus, krovė į prekių vagonus. Taip virš 30.000 lietuvių buvo suareštuota ir sugrūsta ir gabenami į tolimas Altajaus, Sibiro, Kazakstano sritis lėtai mirčiai. Visos stotys buvo apsuptos kariuomenės, niekam ne

valia prieiti, pasakyti paskutinį sudiev, paduoti lašą vandens. Vaikų verkimai, moterų ašaros, vyrų bei senelių šauksmas ir gilus susimąstymas ir kalbos maišėsi su enkavedisų ginklų žvangėjimais. Visi šios dienos nelaimingieji buvo kietai uždaryti vagonuose ir duris užkaltos geležimis, tik pro mažus langelius galėjo gauti šviežio oro. Vagonuose buvo talpinama nuo 40-50 žmonių. Vyrai nuo šeimų buvo atskirti. Kurie netilpo į šio vežimo pradžią buvopatalpinti į kalėjimus sekančiam transportui. Pripildę vagonus ir paleido traukinius į tolimas Rusijos sritis vežančius lietuvius į Sibirą. Vienam kitam tremiamajam pavyko išmesti raštelį, su keleta žodžių. Taip visa Lietuvių tauta buvo sujaudinta birželio 14 rytą. Kiekvienas ėmė galvoti kada ateis jo eilė. Kilo panika, naktimis namuose nemiegojimas. Kilo klausimas, kuo

gi nusikalto mūsų tautos žmonės šio dvidešimtojo amžiaus barbarams? Tik tuo, kad jie mylėjo savo kraštą, savo sodybas, savo kalbą, papročius ir buvo kultūringesni negu užpuolikai.

1940 m. birželio m. 14-15 dienomis Lietuvai buvo atimta ne vien politinė, kultūrinė ir ekonominė laisvė, bet tą dieną reikia laikyti ir tautos gyventojų fizinio naikinimo pradžią.

1941 m. birželio m. 22 d. Hitleris pradėjo karą prieš Sovietų Sąjungą. Birželio 23 d. sukilo ir lietuvių tauta. Šis sukilimas pareikalavo virš 4.000 jaunų gyvybių. Jų auka didi ir brangi, nes jie pirmieji krito už tautos išlaisvinimą ir nepriklausomybės atstatymą. Sovietų S-gos kariuomenė besitraukdama iš Lietuvos išžudė kalėjimuose laikytus kalinius ir eilę civilių gyventojų. Pav. Pravėniskėse -- apie 450 kalinių ir 27 civilius stovyklos tarnautojus, Telšiuose - Raimuose - 76 kaliniai, Parnėvėžyje -- 26 civiliai, Rokiškyje -- 30 kalinių ir civilių, Zarasuose --

22 kaliniai ir civiliai, Petrašiūnuose -- 28 kaliniai, Ukmergėje -- 7 kaliniai, Papilėje -- 10 kalinių ir civilių, Rėkiniuose -- apie 20 kalinių ir civilių, Červanėje -- 80 kalinių ir kitur.

Vokietijos - Sovietų S-gos karo pasekoje didelė tautos dalis išvengė Sibiro, bet naujas okupantas vėl nemažai lietuvių ištrėmė į koncentracijos stovyklas, kuriose retas teišliko gyvas.

Tuo būdu Birželio mėnuo amžiais bus minimas, kaip lietuvių tautos siaubingų pergyvenimų, kančių ir mirčių laikotarpis, kuriuos įvykdė Sovietų Sąjunga ir hitlerinė Vokietija.

MACHINIST

Experienced in machine assembly

also

STEEL FITTERS

For Conveyor Assembly Days & Nights.

Will consider part time help.

MAYFRAN, INCORPORATED

1710 Clarkstone Rd. Euclid, Ohio

(44-50)

Apie lietuvišką senovę

Mums paskambino iš Bostono.

-- Štai, jūs galite triumfuoti, lietuviskas jaunimas prabilo apie lietuvišką senovę. Jūs, savo laiku, minėjote, kad lietuviškas jaunimas labai pageldauja penkių tomų Lietuvos istorijos, iš kurios galėtų semti stiprybę ir, kadangi vis nesusidaro penkių tomų, nieko nežino apie praeitį. Senimo boikotas, neparašius penkių tomų istorijos, tačiau...

-- Palaukite, netaip smarkiai. Nepulkitė senimo. Sakykite kas ten nutiko, kas prabilo, kad galime triumfuoti.

-- Jaunieji prailaužė duris į jiems senųjų ginamą praeitį. Po kelionių į Afriką daktaras Almėnas nukeliavo į lietuvišką praeitį.

-- Nesuprantame. Jis keliavo upėmis į rytus ir upėmis į šiaurę. Jo aprašymai apie Afrikos gyvūniją tilpo Vilniaus spaudoje. Prie ko čia lietuviška praeitis?

-- Bostono kultūros klube jis atidengė nepagražintą mūsų praeitį.

-- Bet gi penkių tomų Lietuvos istorijos dar nėra.

-- Jos ir nebereikia. Istorija nėra koks beveidis daiktas, kad būtų parašyta. Istorija yra istorijos ir istorijėlės apie istorinius asmenis. Tai yra gyva ir niekad nemiršanti istorija. Tik tokią istoriją pažinę mūsų jaunieji sėms iš praeities stiprybę.

-- Nesuprantame.

-- Gaila. Istorija yra istorijėlės. Taip, maždaug, kaip Dekameronas, arba Tūkstantis ir viena naktis.

-- Bet gi tai mūsų didingoji istorija. Vytautas girdė žirgus Juodoje Jūroje.

Kaž kas sukikeno Bostono linijos gale.

Mūsų korespondentas pasakė:

-- Matai, tamsta, kai nėra penkių tomų istorijos ir tamsta nieko nežinai apie mūsų senovę. Ar girdėjai apie tokį Lietuvos karalių Augustą Antrąjį.

-- Jis karaliavo aštuonioliktame šimtmetyje, -- mes pasitikinčiai atkirtome.

-- Karaliavo! Maža to, kad karaliavo, o kiek meilužių jis turėjo?

-- Iš kur gi žinoti?

-- O kultūros klubo paskaitoje Almėnas priskaičiavo, kad Augustas Antrasis turėjo nedaugiau ir ne mažiau kaip du šimtai septyniolika meilužių.

Mums net kvapą užėmė ta istorinė žinia, o iš Bostono dėstė:

-- Didikai ieškojo karaliaus malonės ir jam fundijo savo dukras ir net žmones! Chi chi chi! O kiek jis turėjo vaikučių! Kas ten besuskaičiuos? Ir kaip gausiai plito žmonėse mėlynas kraujas! Tamsta kalbi apie Vytautą Didįjį! O kiek po jo liko mėlynkraujų vaikų? Augustas Antrasis keltinas Didžiojo. Du šimtai septyniolika meilužių! Ir pulkas nuosavų vaikų! Tada Rusijoje karaliavo Kotryna, kurią rusai pavadino Didžiąja. Rusai žinojo, kam duoti didžiosios titulą, o lietuviai? Prelegentas dar papasakojo, kiek Kotryna turėjo meilužių.

-- Bet kas čia bendro su istorija? -- mes susigriebėm išterpti į smagų bostoniečio dėstymą.

-- Tai nemiršanti istorija, -- jis atkrito. -- Čia nėra scholastikos. Kai bus tokia Lietuvos istorija, kad nereikės pirktis dabartinių best-sellerių "Everything You Ever Wanted to Know about Sex", "The Sensuous Woman", arba "Human Sexual Inadequacy". Ir...

-- Ir kas "ir"? -- mes paklausėme, visai pasimetę.

-- Ir mes dabar žinome, kodėl senieji sabotuoja mūsų istorijos rašymą? Jie nenori, kad jaunieji sužinotų tikrą mūsų praeitį. Jie nenori mums išduoti, kokių vyrų būta mūsų senovėje! Bet, dabar, šaukštai po piet! Durys į praeitį atidarytos. Dabar domėsimės istorija, ir sėmsimės stiprybės iš praeities.

Try our American Plan: Cook Three Meals for 6¢ a Day

Kada kainos beveik viso ką jūs perkate šiandien kyla vis aukštesnį ir aukštesnį, kas gi iš tikrųjų yra šešių centų išimtis?

Tai yra naudojimas elektrinės virtuvės. Šešių centų pirkinys yra kaina trijų pietų keturių asmenų šeimai pagaminimas elektra. Nuo Sloppy Joes iki souffles.

Jūsų pasirinkimas.

Ta pati mažai kainuojanti elektra išvalys jūsų plytą, išdžiovins jūsų skalbinius, išplaus jūsų indus, padės jums dirbti ir linksintis daugeliu būdu. Kiekvienas tik už kelis centus į dieną.

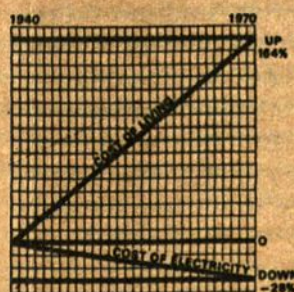
Kai beveik visos kainos yra aukštesnės kaip visados, kaip gali elektra pasilikti tokiu geru

pirkiniu?

Gera, tik pasižiūrėkit aplinkui į savo namų reikmenis. Jūs tikriausiai jų turite daugiau negu kada nors turėjote. Yra galimybė, kad jūs taip pat jais naudojotės dažniau. Gi kuo daugiau elektros mes galime pagaminti, tuo ekonomiškiau mes galime ją jums pristatyti. Ir taip yra kaip tai atsitinka.

Ir štai kodėl, nors pragyvenimo kaina daugiau negu padvigubėjo nuo 1940 m., elektros vieno vieneto kainos vidurkis sunaudojimo namuose iš tikrųjų atpigė 28%.

Jeigu jūsų elektros sąskaita yra aukštesnė šiandien, pagalvokite kaip daug daugiau jūs naudojotės šiandien tuo geru pirkiniu.

Elektra niekad nebuvo geresniu pirkiniu kaip šiandien.

The ILLUMINATING Company

An Investor-Owned Company Serving The Best Location in the Nation

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo --

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta -- ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys -- irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliname pastate. Tenisas, ping-pong, kroatetas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. 18 New York Thruway Exit 24, 1 Northway 87 iki Lake George Village; 18 ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N. Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

Lietuvą šmeižianti paroda Vokietijoje

Balandžio mėnesį daugelis pietų Vokietijoje gyvenančių tautiečių gavo kvietimus į parodą Pforzheim'e (Baden - Württemberg), turėjusią vykti nuo balandžio 22 iki 28, vadinasi, visą savaitę. Paroda pavadinta Lietuva seniau ir dabar. Kvietimuose nurodyta, kad bus išstatyti "lietuvių dailininkų ir grafikų darbai, lietuviški laikraščiai ir žurnalai, senųjų Lietuvos žemėlapių bei kalendorių nuotraukos, lietuviški pinigai, senųjų ir naujųjų pašto ženklų serija, gintaro, medžio, odos, mietalo ir keramikos gaminiai, lietuvių tautinė apranga, 200 spalvotų diapozityvų iš ankstyvosios ir dabartinės Lietuvos, garsiniai filmai lietuvių kalba". Kvietėju pasirašęs Zimermann-Verlag Wittenhausene.

Jei kas, vykdamas į parodą, tikėjosi pamatyti tai, kas kvietimuose žadėta parodyti, tas labai nusivylė. Dailininkų ir grafikų kūrybos išstatyta labai mažai ir tai ne patys geriausi darbai. Tokios kokybės reprodukcijos tik ne Vokietijoje rodyti.

Lietuviški laikraščiai taip sumaišyti, kad gerai nepažįstamam lietuviškos periodikos sunku atskirti, kurie jų leidžiami okup. Lietuvoje, o kurie Vakaruose.

Senųjų lietuviškų knygų nuotraukos galėjo būti vertingi eksponatai, jei prie jų būtų buvę prijungti atitinkami paaiškinimai.

Nebuvo nei lietuviškų pinigų, nei pašto ženklų. Jie ryškiausiai būtų parodę, jog Lietuva, kai buvo laisva ir nepriklausoma, turėjo savo valiutą ir pašto ženklus, kaip ir kiekviena nepriklausoma valstybė. Dabar jų nebeturi, nes yra netekusi laisvės: lita pakeitė rublis, lietuvių kalbą pašto ženkuose užgožė rusų kalba ir raidynas.

Gintaro dirbiniai labai prasti, metalo ir keramikos gaminių iš viso nepastebėta. Prie staliuko sėdinti moteris dėvėjo tautinius lietuvių

drabužius, nors pati nė žodžio lietuviškai nekalbėjo. Tai buvo vienintelis mūsų tautinių drabužių eksponatas parodoje.

Religinės spaudos skyriuje išstatyti tik 3 leidiniai: okup. Lietuvoje išleistas "Liturginis maldynas" bei "Vatikanos susirinkimo nutarimai" ir kun. Senkaus giesmynėlis "Dievo garbei" išspausdintas Vakaruose. Tik tiek religinės literatūros rengėjai teisingai parodyti.

Lietuviškosios emigracijos spaudos skyriuje išdėstyta apie 30 leidinių, tarp jų Alfonso Bieliausko "Wir sehen uns in Wilna", Verlag Neues Leben, Berlin 1966, Mykolo Sluckio "Die Himmels-Leiter", Roman, Aufbau-Verlag Berlin und Weimar ir pan. Nuo kada Bieliauskas ir Sluckis tapo emigrantais?

Į akis ypač krito vokiečių okupacijos metu išleista Antano Mikonio "Bala" lietuvių ir vokiečių kalbomis. Rengėjai išstatė tik vokiečių kalba, Lühne Verlag in Leipzig und Berlin 1943. Ką bendra šis lietuvis tik iš blogosios pusės vaizduojantis "romanas" turi su lietuviškąja emigracija?

Bendras parodos vaizdas labai nykus. Lietuva joje pavaizduota kaip skurdžiausias, labiausiai pasauly atsilikęs kraštas. Šiam vaizdui sudaryti pasinaudota nacių prieš Klaipėdos krašto okupaciją (1938-39) Rytprūsiuose leistų laikraščių (originalų neįpavadinimai, nei datos nurodytos) fotokopijomis, pavadintomis "Bilder aus Litauen". Užteko mesti žvilgsnį vien į straipsnių pavadinimus, kad atspėjus jų turinį: "In Litauen Gefangnis-sen", "Wer Litauen kennt, kennt schlechtes Pflaster", "Das ist Litauen" (Ein junger Engländer sieht Litauen und das Memeland), "Für ein paar Heller... Arbeit beim Juden" (Das soziale Elend in Litauen: zusammengehaute Kartoffelsacke als Bauern-

gewand), "Das schreibt ein Litauer", "Auch er will nicht Litauer sein". Straipsniai pailiustruoti 6-mis skurdo bei vargo žmonių ir vaizdų nuotraukomis.

Balandžio 25 į linksmavakari, kuris turėjo vainikuoti parodą, susirinko apie 80 asmenų. Nebuvo parodyta žadėto filmo, teisinantis blogą jo kokybę. Programą išpildyti padėjo kun. K. Senkus, stud. Lėmanienė ir vaikučiai.

Paroda turėjo būti tęsiama iki balandžio 28, tačiau po linksmavakario (balandžio 26) užsukus į jos užimtas patalpas, nei vieno žmogaus, nei eksponato jau neberasta.

Kas buvo šios Lietuvą žeminančios parodos rengėjas?

Kvietimus pasirašė Zimmermann - Verlag Wittenhausene. Kun. K. Senkus savo redaguojamame biuleteny "Litauis Baden-Württemberg" 3-iaame numery paskelbė, kad vyriausias parodos ruošėjas -- Albertas Anyas "Nemuno krašto" redaktorius. Tai gi, jei buvo vyriausias parodos ruošėjas, tai turėjo būti ir kiti. Kas jie? Nei parodoje, nei "Litauis" kiti nenurodyti.

"Litauis" 4-ame numeryje išspausdintas skelbimas apie balandžio 25 "tautiečių grupės iš Pforzheimo" rengiamą linksmavakari. Nepranešta nei kokios tautybės tie "tautiečiai iš Pforzheimo", nei jų pavardės.

A. Anyas (Albert Annes) "Nemuno krašte" pasirašo atsakomuoju redaktorium, o leidėju -- Zimmermann - Verlag. Tačiau leidykloje, matyt, nėra nė vieno asmens mokančio lietuvių kalbą. Ir Anyas nemoka pakankamai lietuviškai, kad galėtų redaguoti lietuvišką laikraštį. Į lietuvių kalbą rašytus laisvus leidykla atsakinėja vokiškai. Vadinasi, už Zimmermanno leidyklos ir Anyso pečių yra kažkas kitas, kas leidžia ir redaguoja "Nemuno kraštą". Tas nematomasis kitas matomai bus ir tik-

ŽYMAUS LIETUVIO 25 METŲ MIRTIES SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

K.S. KARPIUS

Prasidėjus antram karui, visais būdais rūpinosi lietuvių tremtinių likimu ir Lietuvos išlaisvinimu.

Dr. J.J. Jonikaitis

1941 metais dalyvavo Tabor Farmoje, kur dalyvavo ir prezidentas A. Smetona, įsteigimui Lietuvos Vaduoti Sąjungos, buvo vienas stambesnių aukotojų sudedant tai organizacijai pirmutinius tūkstančius dolerių. Buvo L.V.S vicepirmininku ir spaudos komisijos nariu.

Kai 1945 metų kovą mėnesį LVS surengė pirmutinę Amerikos Lietuvių Misiją Washington'e, jis apmokėjo keleto lietuvių karių motinoms kelionę į Washingtoną, kur moterų grupė įteikė prezidentui Rooseveltui petiją Lietuvos likimo klausimu.

rasis parodos Pforzheim'e ruošėjas, o visi kiti tik savo darbu prie jos prisidėję.

Jog parodos rengėjai nėra jokie patriotai rodo dar ir ta aplinkybė, kad jie vengia vartoti laisvos ar nepriklausomos Lietuvos vardą, o vietoje jo sako "ankstyvoji" ir pan. Lietuva.

Ryšium su šios parodos ir jos priedėlio -- linksmavakario -- suorganizavimu, į kurią programos išpildymą buvo įtraukta ir "tautiečių grupė iš Pforzheimo" ir dar iš toliau, atkreiptinas dėmesys į Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybos 2-osios sesijos prieš trejetą mėnesių priimtą rezoliuciją, reiškančią nepritarimą naujoji okup. Lietuvos ištaičių patarnavimais. Jei spėjimas dėl parodos ruošėjo pasitvirtintų, Pforzheim'o atvejį būtų dar sunkesnis, nes čia jau nebe naudotasi sovietinių ištaičių patarnavimu, bet joms pasitarnauta.

(Inf. nr. 5/6)

Detroito vilkiukai pašnekesio metu. R. Selenio nuotrauka

LAIKO UŽTĖSIMO TAKTIKA J. GLIAUDA

(4)

IŠTRAUKA IŠ ROMANO AGONIJA, KURIO ANTRĄJĄ LAIDĄ IŠLEIDO VILTIS

Urbšys atskleidė dar neįteiktąjį Prezidento pareiškimą ir pradėjo jį skaityti. Jis skaitė gerai, jo balsas buvo išbalansuotas, jis mokamai sustodavo ties taškais ir kableliais, balso tonacija pabrėždamas sakinius ar žodžius, kurie atrodė jam reikšmingi.

Molotovo veido reakcija buvo Urbšio žodžių palydovas. Molotovas arba suvaidindavo labai nuobodžiaujanti, arba mesdavo trumpą, sarkastišką žvilgsnį į skaitytoją, arba jo veide atsispindėdavo pastanga sugauti norą prigauti ir tuoj pat jį atremti. Staiga jis suakmenėjo, nes pasirodė, kad reiškinio esmė sugauta ir įvertinta.

Baigęs Urbšys tarė dar kelis paaiškinamuosius žodžius. Molotovas nutraukė jį, lyg stengdamasis iš gražbylostės išsemti tik tai, kas buvo esmingiausia.

— Būtų įdomu patirti, ar Skučas ir Povilaitis tebesėdi dar savo vietose, ar jie jau atiduoti teismui?

Klausimas buvo perdėm taikus, kai jam buvo įteikiamas Lietuvos vyriausybės vadovo raštas, o tos vyriausybės sudėtyje buvo vis dar tie asmenys, kuriems jis primetė nusikaltimus. Tai buvo jam įteiktojo pareiškimo nuvertinimas.

Urbšys pasakė, kad tas klausimas tebesvarstomas. Kadangi kalbėjosi Urbšys ir Molotovas, tai Merkys ir Natkus audiencijoje tebuvo tik Urbšio asistentais, koks Molotovui buvo Pozdniakovas.

— Manęs neįtikina tvirtinimai, kad nėra karinės sutarties tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos, — pasakė Molotovas, neišgirdęs, kad Skučas ir Povilaitis atiduoti teismui. — Ir tos priemonės, kurių ėmėsi Lietuvos vyriausybė dalykui likviduoti, neatitinka aplinkybių. Tai užtesia klausimo sprendimą.

Lietuvos atstovai neprotestavo, kai jiems į akis buvo pareiškta suabejojimas Lietuvos Prezidento teigimais. Merkys nemalonai sugavo išraišką, kad Molotovas tartum atspėjo jo pastangas užtęsti laiką. Jis paklausė Molotovą, vis lyg stengdamasis surasti abipusį susipratimą:

— Argi nebūtų galima sušvelninti padėtį kokiū nors kitu raminamu pareiškimu?

Molotovas atsuko į Merkį savo šviesias,

vandeningas akis ir sunkų, plačios kaktos ištižimo subrutalintą veidą. Jis atsakė Merkiui lyg svarstydamas padėtį, lyg staiga pajutęs norą tikrai pabaigti derybas geruoju, kad būtų proga suruošti rautą. Molotovas pasakė:

— Reikia dar palaukti... Reikėtų dar gal palaukti...

Tie žodžiai nieko nereiškė, tačiau jų tonas artėjo į bičiulišką padaršinimą.

Ar ir jis žaidžia laiko taktiką? — pagalvojo Merkys.

***

Iš tikrųjų gi trečiasis Merkio susitikimas su Molotovu buvo visiškai Lietuvos taktikos fiaskas. Natkus visa tai buvo instinktyviai numatęs. Merkio tokia akivaizdi laikui užtęsti taktika parodė Natkui, kad ta laiko taktika kol kas naudinga tik rusams, o lietuviams ji neša tik nežinią. Lietuviai iš to nieko nelaimi ir konflikto nesusūvelnina. Dalyvavęs Lietuvos vyriausybės posėdyje birželio 10 d. Urbšys matė, kad realiosios politikos prasme Lietuva tesilaiko archainio, iniciatyvos nerodančio metodo tame skubiai nokstančiame konflikte. Tai buvo panašu į tokia padėtį, tarytum būtų sustota prie degančio namo ir laukiama, kada liepsnos užtroks tik dėl to, kad namas jau bus sudegęs. Nebus namo, nebūs ir liepsnos.

(Bus daugiau)

A.A. ANTANAS KRAUSAS

Kaip jau buvo Dirvoje trumpai rašyta, Australijoje gegužės mėn. 3 d. po ilgos ir sunkios širdies ligos mirė didis lietuvis, žinomas visuomenininkas, mokytojas, skautas, knygos mylėtojas, jos platintojas bei spaudos darbuotojas a.a. Antanas Krausas.

Antanas Krausas, prieš pusmetį ištiktas širdies priepuolio, buvo paguldytas ligoninė. Ligoninėje, jo sveikatai laikinai lyg pagerėjus, manė greit grįžti namo ir tęsti Vydo monografijos rašymą, kuria norėjo pagerbti savo didįjį mokytoją. Tačiau jo sveikata dar pablogėjo, kada buvo paralyžuota kairė kūno pusė ir laikinai buvo netekęs kalbos. Kad ir atgavo kalbą, bet jau juto jėgų silpnėjimą ir jų neatgavęs, šeimos narių apsuptys, amžiams užmerkė akis.

Gegužės mėn. 5 d. vakare Tobin Bros. laidojimo koplyčion susirinko didelis būrys melbourniečių, vadovaujant Melbourn kapelionui kun. P. Vaseriui, pasimelsti už jo vėlę. Prie karsto stovėjo skautų ir korp. Romuva studentų garbės sargyba.

Sekančią dieną karstas su a.a. A. Krauso palaikais buvo atvežtas į lietuvių bažnyčią paskutinei šv. Mišių maldai, kurias atnašavo kun. P. Vaseris ir pasakė pamokslą. Pamaldų metu gedulo šydais perjuostos tautinė, skautų, korp. Romuva ir latvių studentų korp. Beveronia vėliavos išsiriškiavo abipus altoriaus. Ant karsto buvo padėtos skautiška skrybėlė ir korp. Romuva spalvos. Atsisveikinti su a.a. Antanu Krausu į bažnyčią susirinko daug melbourniečių, jo draugų bei bendradarbių.

Po gedulingų mišių, gėlių apsuptas karstas su a.a. Antano Krauso palaikais, lydint didžiulei eilei mašinų slinko Carlton kapinių linkui. Lietaus lašai, tarsi ašaros, krito iš dangaus.

Prie karsto duobės, kur toli nuo pamiltos tėvynės amžiams atsigulė a.a. Antanas Krausas, religines laidojimo apeigas atliko kun. P. Vaseris ir pasakė paskutinį atsisveikinimą, kaip bažnyčios atstovas primindamas, kad velionis, lyg jausdamas artėjančią mirtį, primė šv. Sakramentus.

Atsisveikinimo kalbas pasakė; Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos vardu p. Maksvytis, skautų studentų, latvių studentų, Čiurlionies Diskusijų Klubu, Melbourn Lietuvių Klubu ir kitų organizacijų atstovai, kurioms velionis priklausė ar joms savo darbais yra padėjęs. Ir vėl dangaus ašaroms krinant karstas buvo įleistas į duobę, kada iš skausmo prispaustų krūtinų suskambėjo paskutinį kartą a.a. Antanui Tautos Himnas.

Palikome a.a. Antaną šaltuose svetimos žemės kapuose su dideliu klausimu; kas jį mums atstos, kas jį

mums pavaduos.

Baigsiu jo paskutinės kelionės į Anapilį aprašymą A.L.B-nės Melbourn apylinkės pirmininko Martyno Didžio pasakytais atsisveikinimo žodžiais:

Mieli tautiečiai, šią dieną stovime prie naujo kapo. Stovime nuliūdę ir išsigandę, nes staigi mirties per anksti išplėšė iš mūsų tarpovieną iš šviesiausių lietuviškos bendruomenės asmenybių -- mirtis atima mums mūsų Antaną Krausą, kuris buvo, kaip Vincas Kudirka yra pasakęs, vienas iš tų kerminių stulpų, kurie prilaiko mūsų namo sieną. Laidojame ne tik žmogų, bet laidojame dalį mūsų vilčių; į žemę paguldome nepaprastą darbštumą, energiją, ištvėrmę, optimizmą ir tikėjimą į jaunąją kartą -- nes tas viskas ir sudarė mūsų Antaną Krausą -- tai buvo dalis jo paties.

Mes Melbourn bendruomenė jį turėjome: ne tik su mumis jis gyveno, su mumis dirbo, bet ir už mus!

Jis mokytojas, skautas, organizatorius, veikėjas, kultūrininkas, korrespondentas... Jis siejo visais bendruomenės rūpesčiais ir vargais. Visur jis suspėdavo, visiems laiko užtekėdavo. Jei reikalingas lietuviškumui -- žinojome -- Antanas visuomet bus. Jo vardas buvo žinomas ir už Australijos ribų. Džiaugėmės, kad turime Antaną Krausą mūsų tarpe, kad jis mūsų.

Ir štai sustoję plaukusi Lietuvą mylėjusi tauri širdis. Sustingo rankos, kurios supasišventimu ir su pasiaukojimu nešė lietuvišką žodį, lietuvišką spaudą. Nurimo ir kojos jaunatviškai begiojusios po parengimus, po stovyklas po visus minėjimus. Plunksna jau padėt: Krausas jau daugiau neberašys, o mes jo rašinių nebeskaitysime. Savo ryšuli jau padėjo lietuviškos tremties Knygnešys.

Ir aš, šiandieną su dideliu liūdesniu, išėjęs bendruomenės priekiniu dalį Tavo paliktos naštos ir noriu pasakyti kad, Krausai, išėjai per anksti! Mes nespėjome Tau nei padėkoti už Tavo metus paaukottus mūsų Bendruomenei. Mes Tau liekame skolingi.

Ir aš, kaip Tavo buvęs mokinys, kurį Tu pats išmokei lietuviškai skaityti ir rašyti, noriu pridėti nuo savęs, kad Tavo dvasia, Tavo idealai nemirs. Tegu būna lengva Tau šita žemė, kurioje esi priverstas per anksti atsigulti.

Melbourn Lietuvių Bendruomenė drauge su visos Australijos lietuviams liūdimė kartu su Tavo šeima ir artimaisiais ir Tau sakome ačiū už Tavo atliktą darbą. Išėkis ramybėje.

Ig. Alekna

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(5)

JAV išleido pirmuosius šių metų pašto ženklus: 1. Kovo 7 d. -- 6 centų voką su išspausdintu p. ženklu, mininčiu rašytoją Herman Melville, Piešinys -- baltas banginis Moby Dick. 2. Gegužės 6 d. -- keturis pašto ženklus po 6 c. iš karto, sudėtus keturblokiais viename 32 vinių lapų. Ženklausi paminėta New Yorko Gamtos muziejaus įsteigimo 100 metų sukaktis (Natural History). Pašto ženklai labai spalvoti, ženkluose parodyti muziejaus eksponatai: plikagalvis erelis, dramblių, Amerikos šiaurvakarių indėnų Haida giminės iškilmų valtys (čia ji dedame) ir priešistoriniai gyvuliai.

KANADA išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Balandžio 15 d. -- 6 c. paminėti prerių keliautojui Henry Kelsey. Piešinys: Kelsey žvelgia į tolumas prie saulėlydžio nudažyto dangaus.

Henry Kelsey (smulkesnės datos nežinomos) 1684 m. stojo tarnauti į Hudson Bay kompaniją. Kompanija, norėdama rasti dar nežinomų prekybos sričių, pasiuntė Kelsey patyrinti į vakarus, į prerijas (dabartinę vidurvakarių Kanadą). Ir taip Kelsey, išskiliaęs į prerijas, ten kartu su indėnais išgyveno 40 metų. Savo kelionės ir patyrimus jis aprašė, tačiau rašinius nelaimingu būdu užsimetė, ir tik 1926 m. buvo aptiktas Dobbs pilies bibliotekoje, Airijoje.

2. Gegužės 13 d. -- 10 ir 15 centų p. ženklus Jungtinių Tautų įsteigimo 25 metų sukaktį paminėti (simbolinis piešinys).

ŠVEDIJA išleido 5 pašto ženklus pagerbti 1909 metų Nobelio premijos laureatams: Kocheviui, Oswaldui, Marconui, Braunui ir Selmai Lagerloef. Čia dedame 5 oerę p. ženklą su S. Lagerloef.

Selma Lagerloef (1858-1940), garsi švedų rašytoja, 1885 m. baigė mokytojų seminariją ir po to dešimt metų mokytojavo. Jaunystėje daug skaitė ir nepaprastai gerai pažino savo gimtosios apylinkės žmones, jų būdą, pasakas ir legendas, ką ji savo kūryboje meistriškai ir pavaiždavo. 1907 m. ji atpiko savo gimtinę -- Marbacką Vaerm landijos provincijoje, kur nuolat ir gyveno. 1895-96 m. ji keliavo po Italiją, o 1899-1900 m. buvo Palestinoje ir gretimose kraštuose. 1909 m. gavo Nobelio literatūros premiją. Parašė keliadešimt romanų, apysakų, pasakojimų ir scenai veikalų. Jos veikalai išversti į 30 kalbų. Lietuvių kalba išėjo: "Padavimas apie Goestą Berlingą", "Antikristo stebuklai", "Kristaus legenda", "Mažoji Nilso kelionė su laukinėmis žąsimis" ir dar kaitkas.

R. VOKIETIJA išleido 6 p. ženklų seriją su žymiais vokiečių vyrais: Ernst Barlach, Johann Gutenberg (čia ji dedame), Kurt Tucholsky, Ludwig van Beethoven, Friedrich Hoelderlin ir G.W.F. Hegel.

Johann Gutenberg (apie 1399 - apie 1468) gimė, kaip manoma, Mainzo mieste, bet vėliau

su šeima apsigyveno Strasburgo mieste. Ten su kitais jis pradėjo daryti bandymus spausdinti knygas, susidedančias iš atskirų rašmenų, nes iki tol knygos buvo rašomos ranka. Apie 1450 m. jis vėl atsirado Mainze,

kur susidėjęs su auksakaliu Johann Fustu, atidarė pirmąją pasaulyje spaustuve. Kaip viena pirmųjų knygų, buvo išspausdinta Biblija lotynų kalba. Vėliau, susipykęs su Fustu, jis knygas spausdino Mainze arba gretimame Eltvile miestelyje. Kaikurie sako, kad Bibliją buvusi atspausdinti ne jo, bet Fusto bendrininko Schoefflerio. Nuo 1465 m. jis buvo Mainzo arkivyskupo Adolfo iš Nassau spaustuvininkas.

CHICAGO

ISIJUNGĖ Į LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ RĖMĖJŲ EILES.

Metinio susirinkimo proga į Lietuvį Tautinių Namų narių elles naujai įsijungė arba padidino savo įnašus:

K. Riškus \$100; Dr. B. ir B. Kasakačiai \$1000; Sark Associates, Inc. \$100; K. Biskis \$100; A. Kubilienė \$100; ALTS Chicago's skyr. \$250; V. Mažekienė \$250; T. ir B. Rymantai \$100; A. Pimpė \$100; K. Lašas \$100; Dr. P. Sutkus \$500; S. Juškenas \$100; T. ir D. Jurčiai \$100; J. Plančiūnas \$100; V. Noreika \$100; K. Žilėnas \$100; J. Andrašius \$100; prof. Ad. Varas \$100; J. ir B. Dainis \$200; St. Mankus \$100; A. ir A. Murauskai \$100; E. Modestas \$100; S. ir K. Pleniai \$100; S. ir J. Sakalai \$200; dr. V. Dargis \$200; V. Morkūnas \$100; J. Gaidelis \$50.

ŽMONIJOS PRIEUGLIO TEMPAS

Pirmame 1968 metų pusmetyje žemėje gyveno 3.486 milijonų gyventojų. Į tą sumą kasdien prisideda 180 tūkstančių. Jeigu prieauglio tempas dabar būtų pristabdytas, tai žmonių skaičius žemėje padvigubės tik per 39 metus.

Metinio žmonių prieauglio vidurkis visame auglio vidurkis visam pasauliui siekia: 1,9 procento. Pastarųjų 5 metų būvyje, kas dieną vidutiniškai žmonių priaugdavo 180 tūkstančių. Kas dieną gimsta apie 320 tūkstančių kūdikų, miršta apie 140 tūkstančių. Trys ketvirtadaliai pasaulio gyventojų gyvena nepasiturinčiose šalyse. Pusė gyvena Azijoje. Vien Kinijoje dabar yra apie 730 milijonų gyventojų. Įvairiose šalyse žmonių amžiaus vidur-

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

BAIGĖ MOKSLO METUS

Detroito "Aušros" liutuanistinė mokykla birželio 6 d. užbaigė mokslo metus. Taproga 8 val. ryto kun. K. Simaitis mokyklos mokiniams atlaikė šv. Mišias, o 11 val. Lietuvių Namuose įvyko mokyklos užbaigimo iškilmės.

Mokytoja Stefa Kaunelienė tarė žodį ir į prezidentūmą pakvietė: S.S.T. c.v. pirmininką Vincą Tamosiūną, Jūrų Šaulių atstovą teisininką Vincą Šarką ir mokyklos tėvų komiteto pirmininką Leoną Kalvėną.

Mokyklos mokiniai atliko mokytojos Stėfos Kaunelienės sukurto montazą "Lietuviškas žodis" ir jaunų vaikučių choras, vadovaujamas V. Žebraičio, padainavo dvi daineles.

Mokyklą šiais metais baigė: Dalia Kalvėnaitė ir Virgilija Pranėnaitė. Atestatus joms įteikė tėvų komiteto pirmininkas Leonas Kalvėnas. Baigusios mokyklą ir kiti mokyklos mokiniai buvo apdovanoti knygomis. Knygas aukavo: šaulių kuopos, Juozas Šimkus ir kiti.

Po iškilmų tėvai, mokytojai, svečiai ir mokiniai buvo pakviesti pasivaikinti.

ATSIŠVEIKINO SU KLEBONU

Birželio 7 d. Lietuvių Namuose buvo surengti klebonui kun. Vladui Stanevičiui išleistuviniai pietūs. Į pietus atsilankė netoli 200 asmenų. Išleistuvinius pietus surengė šv. Antano parapijos komitetas, kuriam pirmininkauja Jonas Brokas. Pietų programą pravedė Albertas Misiūnas.

Klebonas kun. Vladas Stanevičius naujas pareigas šv. Morkaus parapijoje pradėjo eiti birželio 10 d. Dabar šv. Antano parapiją administruoja kun. Kazimieras Simaitis, o šv. Petro parapiją administruoja kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

Pietų metu pasakyta daug kalbų ir linkėta klebonui sėkmės naujose pareigose.

Sugiedota ilgiausių metų ir pietūs baigti Lietuvos himną sugiedant. Pietuose beparapijiečių dalyvavo klebono V. Stanevičiaus mamytė, jo brolis su žmona, naujieji administratoriai kun. K. Simaitis ir kun. V. Kriščiūnevičius ir du kunigai svečiai.

A. Grinius

SVARSTYMAI APIE POLITINES IDEOLOGIJAS

Varpo žurnalo skaitytojų tradicinio suva-

kis nevienodas. Pvz. Guanoje moters amžiaus vidurkis 28 metai, vyro -- 26. Islandijoje moters -- 76, o Švedijoje vyro -- 71 m. Tik iš 37 pasaulio šalių duomenų rodo, jog moters amžiaus vidurkis peržengia 70 metų. Toje grupėje yra Pabaltijo šalys ir Lenkija. Ten moters amžiaus vidurkis 72,9 o vyro 67,5 metai. (kp)

žiavimo Union Pier proga Varpininkų filisterių d-ja rengia viešą simpoziumą "Lietuvių politinės ideologijos naujų idėjų šviesoje". Kalbės didesnių ideologinių organizacijų veikėjai: inž. Jonas Jurkūnas, Algirdas Kasulaitis, Mykolas Drunga, Jonas Daugėla ir kiti. Moderuos Varpo red. A. Kučys.

Tos pačios dienos vakare įvyks poezijos vakaras "Laisvė naujoje lietuvių poezijoje". Įžanginį žodį tars prof. Aldona Augustinavičienė.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 21 D. -- Birželio įvykių minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

BIRŽELIO 28 D. L.V.S. Ramovė ruošia gegužinę p. Visockio sodyboje.

RUGSEJO 12 D. Abiturientų pristatymas - balius.

RUGSEJO 26 D. Dirvos vakaras.

SPALIO 4 D. -- LRK Moterų Sąjungos 36 kuopos metinė vakariinė Naujos Parapijos salėje.

SPALIO 18 D. Relliginės Šalpos vakaras Naujos Parapijos salėje.

LAPKRIČIO 26-68 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pic Carter viešbutyje.

MŪRINIS NAMAS

9 kambarių kolonialinis. Biblioteka ir salionas. Nauja moderniška virtuvė. 3 1/2 vonios. 3 židiniai. Geros kokybės namas gerame rajone. Praso virš 40.000. Skambinti C. Russo 261-5100.

WM. T. BYRNE
REAL ESTATE, INC.
26101 Euclid Ave.
Euclid, Ohio
Tel. 261-5100

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN OR 1ST CLASS
SKILLED
DIE MAKERS
DIE REPAIRMEN
Experienced on Die Casting or
Trim Dies and Tools.
1ST and 2ND SHIFTS
Liberal company paid benefits
Apply in person or call 481-3050
SUPERIOR DIE CASTING
CORP.
1001 LONDON RD.
CLEVELAND, OHIO
(45-51)

FEMALE

WANTED AT ONCE
SEWING MACHINE
OPERATORS
Experienced preferred, will accept
trainees.
Steady hourly rate.
Apply in person
Next to 117 Rapid Station
CHALFANT SEWING
FABRICATORS
11523 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer
(45-54)

Opportunity
OPERATING ROOM
SUPERVISOR
For 100 bed accredited hospital in Lebanon, Missouri. Must be Registered Nurse with operating room experience, and capable of assuming full responsibility. Contact Personnel Office or Director of Nurses
WALLACE HOSPITAL
305 Hardwood Ave.
Lebanon, Missouri
417-532-2136
(44-46)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **BIRŽELIO ĮVYKIŲ** minėjimas Clevelande įvyksta sekmadienį, birželio mėn. 21 d. sekančia tvarka:

Šv. Mišios: 10 val. Naujos liet. parapijos bažnyčioje 10:30 val. šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje

Minėjimas: 12 val. Lietuvių kultūriniame darželyje. Kalbas pasakys Liet. Krikšč. Demokr. pirm. A. Kasiulaitis ir Clevelando miesto tarybos pirm. ir kandidatas į JAV Kongresą James V. Stanton. Meninei daliai atlikti yra pakviestas Čiurlionio ansamblis.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

Lietaus atveju, minėjimas vyks šv. Jurgio liet. parapijos salėje.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• **JAMES V. STANTON** Clevelando miesto tarybos pirmininkas ir kandidatas į JAV kongresą iš Ohio 20 distr. kalbės Lietuvos okupacijos -- tragiškųjų birželio įvykių minėjime Clevelando Lietuvių Kultūriniame Darželyje, sekmadienį, birželio mėn. 21 d., 12 val.

• **Adelė Šiaučūnienė** su dukra Ada išvyko 2 savaitėm atostogų į Floridą. Ap-sistojo pas p. Jazbučius.

Šv. Kazimiero aukštesniąją lituanistikos mokyklą baigė mokiniai. Iš kairės: Br. Kazėnas, R. Balytė, R. Čyvaitė, M. Ežerskytė ir A. Gudėnas. Nuotraukoje trūksta V. Čyvo, J. Garlos nuotrauka

• **SUPERIOR SAVINGS** banko visi trys skyriai, JAV nepriklausomybės šventės proga, liepos 3 ir 4, penktadienį ir šeštadienį, bus uždaryti ir bankinės operacijos tom dienom nebus atliekamos.

• **Romai ir Kęstučiui Gaidžiūnams** š. m. birželio 12 d. gimė pirmagimis sūnus Tadas-Antanas.

• **Ingridai ir inž. Romui Bublams** gimė duktė. Pona Bublai jau augina dvi dukras ir vieną sūnų.

KANKLIŲ MUZIKOS REČITALIS

Š. m. birželio 20 d., šeštadienį, 7 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose, ruošiamas Onos Mikulskienės Kanklių Muzikos Studijos mokinių rečitalis. Kanklių muzikos kūrinius solo atliks vienuolika studijos mokinių. Po rečitalio mokinių motinos ruošia vaišes. Kanklių muzika besidominti visuomenė mielai kviečiama atsilankyti. Įėjimas laisvas.

• **MGR. LEO S. SCHUMACHER** kalbės tema "The Catholic left" lietuvių konservatorių susirinkime birželio 19 d. 8:30 v.v. Union Savings banko patalpose, 5106 Wilson Mills Rd.

PARDUODAMAS

Dviejų šeimų namas E. 185 St. ir Lake Shore apylinkėje, arti Naujosios parapijos bažnyčios. Skambinti 486-3169.

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

1970 m. Vasario 16 d. minėjimo proga per ALT skyrių au-kojo:

\$ 50,00 -- Čiurlionio Ansamb- lis.

\$30,00 -- dr. A. Martus, dr.

V. Maurutis.

\$ 25,00 -- S. Alšėnas, D. P.

Mikolūnai, D. Trimakas.

\$20,00 -- A. Dovydaitis, dr.

J. Mačiulis, J. Mockus, A. Pau- tienis, P. Šėjonas, P. Stravins- kas.

\$ 15,00 -- S. Astrauskas, J.

Augustinavičius, B. Gražulis, A.

Nasvytis, dr. K. Pautienis, A.

Vaitėnienė, V. Valys, O.P. Ži- linskai.

\$ 10,00 -- V. Apanius, P.P.

Balčiūnai, P. Bielinis, V. Bilū- nas, dr. Bridžius, V.A. Čepukai- čiai, J.G. Čyvai, J.J. Daugėlai,

K. Gaizutis, A. Garka, Z. Go- bis, J. Gudėnas, T. Janulevičius,

V. Januškis, S. Jurgaitis, J.

Kaklauskas, A. Karklius, K. Kar- pius, L. Kazėnas, P. Klorys, R.

Kudukis, S. Laniauskas, R. Mels- bakas, E. Malcanas, O.B. Ma- želiai, K. Minca, V. Plečkaitis,

V. Rutkauskas, J. Staniškis, J.

Stempušis, E. Stepas, A. Styra,

E.R. Šilgaliai, J. Švarcas, A. Va- laitis, R. Valodka, J.O. Žemai- čiai, S.K. Žiedonai.

\$ 8,00 -- V. Kasakaitis, E.

Petkevičius

\$ 7,00 -- K. Karalius

\$ 5,00 -- V.S. Akelaičiai, M.

Aukštuolis, V. Bacevičius, M.

Balys, Br. Bernotas, M. Blynas,

K. Bražys, S. Čipkienė, V. De- gutis, K. Eidukaitis, V. Gelažiū- nas, B. Grinčius, H.S. Idzeliai,

J. Jakštas, A. Jonaitis, J. Kapo- čius, V. Kavalitnas, V. Krivic- kas, S. Lazdinis, P. Lelys, V.

Macijauskas, Pr. Marcinkus, A.

Mikolūnas, V. Nagevičienė, M.

Nasvytis, Z. Obelenis, K.O. Pa- lubinskai, V. Paltinas, A. Rauli- naitienė, A. R., A. Sadauskas, J.

Skavičius, S. Slabokas, D.D.

Staniskiai, J. Stankevičius, H.

S. Stasai, J. Tallat Kelpšienė,

P. Tamulionis, E. Variakojis,

F. Zylė, K. Žigas.

\$ 4,00 -- T. Liutkus

\$ 3,00 -- L. Lelnickas, J. Mi- las.

\$ 2,00 -- Jiešmantienė, J.

Sukis

\$ 1,00 -- R. Sankal.

Staniskiai, J. Stankevičius, H. S. Stasai, J. Tallat Kelpšienė, P. Tamulionis, E. Variakojis, F. Zylė, K. Žigas.

\$ 4,00 -- T. Liutkus

\$ 3,00 -- L. Lelnickas, J. Mi- las.

\$ 2,00 -- Jiešmantienė, J.

Sukis

\$ 1,00 -- R. Sankal.

Kelios pavardės neįskaito- mos.

Viso surinkta \$1,063,00.

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyriaus V-ba

PRAŠO TALKOS

Rengiant Birželio įvykių minėjimo dalį programos Lietuvių Darželyje, aš pranešiau Miesto Parkų direktoriui apie tai, paprašydamas darželį apvalyti, nes po žiemos jis užterštas.

Parko darbų vedėjas Juo- zas Kaminskas telefonu man pranešė, kad jis su ke- leta darbininkų ir su visais padargais atvyks, bet ka- dangi vasaros pradžioje parkuose yra daug darbo, prašė pakviesti lietuvių skautus ar laisvus dienos metu kelis vyrus atvykti į darželį birželio 18-tą, ket- virtadienį, apie 8 val. ryto pagelbėti.

Prašau, kurie esat laisvi tą dieną, studentai ar šiaip vyrai, ateikite talkon.

Praneškite man telefonu skubiai, 481-5135, kurie su- tinkat padirbėti.

K. S. Karpus
Liet. Kult. Darželio pirmininkas

PARDUODAMAS

Naujas 3 miegamųjų ranch tipo namas prie Ste- vens Blvd., Eastlake. 1½ vonios. Rūsųs. 51x250 skly- pas. "Disposal" ir sienoje įmūrytas pečius. Kaina — 23,900. Skambinti vakare RE 1-6140. Diena WH 2-4440. (45-46)

REGISTERED NURSE
FULL OR PART TIME
2:30 - 11 P.M. or 11 - 7 A.M.

Responsible, mature per- son sought for first class geriatric nursing home in eastern suburb. ECF certified. Competitive salary range, fringe benefits. References required. Call 371-5500 8 a.m. - 5 p.m.

THE
MONTEFIORE
HOME

3151 Mayfield Rd.
CLEVELAND HEIGHTS, OHIO
(42-48)

PADĖKA

Mano mokyklos -- Margaret Spellacy -- mo- kinių surengtoji Tautybų Dienoj padėjusiems ir talkinusiems man, bero- dant lietuvių tautodailės meno, šokio ir kepinių, šiuo reiškiu nuoširdžią padėką p. I. Jonaitienei, sesei Marytei Puškorie- nei, mano tuntininkei Ni- jolei Kersnauskaitei, p. M. Kazlauskenei, p. Vla- dui Bacevičiui ir tauti- nius drabužius paskoli- nusiems mano drau- gams: Arūnui Čiuber- kiui, Juozui Ežerskiui, Vytaui Gudėnui, Saulei Kazėnaitėi, Romui Kaz- lauskui, Danutei Miški- nytei, Audrai Petruly- tei, Linui Puškoriui ir Daliai Rydelytei.

Jūsų graži širdis ir parama įgalino mane pirmą kartą eksponatų gau- sumu, įvairumu ir ori- ginalumu. Per tą vieną dieną su Lietuva susi- pažino visa mokykla, mo- kytojai ir svečiai.

Ačiū labai!

Vilija Nasvytytė

• Prieš atnaujindami sa- vo namų ar automobilio draudimus, palyginkite sa- vo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Arenoje** šį ketvirtadie- nį, birželio 18 d., 8 v. v. įvyks wrestling rungtynės tarp pasižymėjusių imti- ninkų The Sheik ir Bobo Brazil. Bus ir kitų imtinin- kų rungtynės. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Are- nos kasoje.

• **Apdraudos reikalais** ge- riausius patarnavimus gau- site kreipdamiesi į Z. Obe- lenį tel. 531-2211.

For sale by owner off East 185 St. Single house. Wood frame. As- bestos shingles. For in- formation call 531-2942.

PARDUODAMAS mū- rinis 3 didelių miegamų vienos šeimos namas šiaurėj nuo Lake Shore. Holy Cross parapija. Pil- na vonia apačioj ir vir- šuj. Didelė virtuvė, val- gomasis ir salionas. Prieky uždara veranda su įėjimu. Sklypas 50 x 133 pėdų. 2 automobilių garažas. Skambinti va- kare RE 1-6140. Dieną WH 2-4440. Prašo \$29,500.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.
Palaikydami Klubą — kartu paremsime Cleve- lando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais bly- nais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALOKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**
Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus pasiū- kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:
798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552
6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497
13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue 361-1763
936 East 185th Street 531-7770

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie ke- lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mū- sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU
152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114
TELEF. 621-6036

JANITOR

Small office facility seeks responsible person to clean premises on a permanent 2nd shift basis, 3:30 P. M. midnight. Duties include maintaining floors, general office area and some outside work. Previous janitorial ex- perience preferred. Ability to be your own boss es- sential. Good starting wages with full employee benefits. If interested stop or call the:

PERSONNEL OFFICE 761-4200
OLANKRAFT INC.
220 W. NORTH BEND
CINCINNATI, OHIO 45216
An Equal Opportunity Employer
(44-46)

"PO VIENA VELLIAVA" tarptautiniame festivalyje, kuris vyks- ta May Co. krautuvėje mieste septintame aukšte nuo birželio 15 iki 20 d. Meninėje programoje pasirodys įvairūs tautiniai ansambliai. Nuotraukoje Clevelando lenkų tautinių šokių grupės šokėjai. (sk)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

IR VIENAS LIETUVIS YRA LIETUVA

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba 1969 metais buvo paskelbusi konkursą dviem šūkiams sugalvoti: vieną liečiantį iš-eivijos spaudos kovą dėl Lietuvos vadavimo, kitą — dėl lietuvybės išlaikymo.

Šiomis dienomis LŽS centro valdyba susirinkusi posėdžio peržiūrėjo 32 asmenų prisiųstus 142 šūkius, gautus iš JAV, Kanados, Europos, Australijos, bei Pietų Amerikos.

Dėl spaudos buvo premijuotas Klevo Lapo slapyvardžiu gautas šūkis "Per spaudą į Lietuvos laisvę, o laisvėje tikroji spauda."

Dėl Lietuvos vadavimo premijuotas Viktoro Degimo slapyvardžiu gautas šūkis "Ir vienas lietuvis yra Lietuva".

Atidarius vokus paaiškėjo, kad pirmąjį šūkį prisiuntė A. Paulius iš Hamiltono (Kanada) ir antrąjį — Ignas Šmigelskis iš Vakarų Vokietijos. Abiems laimėjams premijos po 50 dol. jau pasiųstos paštu. (vs)

• CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA, statant "Likimo galia" turėjo nuostolio \$1,225.00. Iš spaudai išsiuntinės apyskaitos matyti, kad pajamų būta 39,430.00, o išlaidų 40,655.00. Stambesnę išlaidų poziciją sudarė orkestras 6,802.00, atlyginimas operos vadovams 6,175.00, honorarai solistams, 5,300.00, salės nuoma 4,370.00 ir kt.

• VOKIETIJOJE į naują lietuvių studentų valdybą išrinkti S. Boemas, M. Landas ir P. Nevulis. Korespondenciniuose rinkimuose dalyvavo 18 studentų.

• LIETUVIŠKŲJŲ studijų savaitė šiais metais Vokietijoje įvyks liepos 19-26 d. Rotenburgo vyskupijos akademijos namuose, Stuttgart-Hohenheim, Paracelsus Str. 91 Mokestis suaugusiems

70 DM. studentams 35 DM, moksleiviams 15 DM. Studijų savaitės moderatorių V. Natkevičius.

• GERHARDAS BAURAS, baigęs 1960 m. vasario 16 gimnaziją ir vėliau joje mokytojavęs, gegužės 6 d. Heidelbergo universitete išlaikė doktorato egzaminus ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Jis parašė ir apgynė disertaciją "Visuomenė ir pasaulėvaizdis Pabaltijo tradicijose".

• KUN. ANTANASSAULAITIS, SJ lankosi P. Amerikoje. Dvi savaites praleido Kolumbijoje pakeliui į Braziliją. Bogočioje birželio 5 rodė skaidres iš lietuvių jaunimo veiklos JAV, Kanadoje, Anglijoje, Vokietijoje.

ATITAIŠYMAS

Straipsnyje "Lietuvių Fondas", atspausdame Dirvoj birželio 3 d. nr. 41, pasiliko korektūros klaidą: pašalpą gavo ne J. Grinius, bet J. Girnius.

• BOSTONO ŠAULIAI birželio 21 d. Massapoag šaudykloje rengia šaudymo varžybas. Galidalyvauti visi lietuvių kilmės asmenys.

EKSKURSIJA Į VERMONTO KALNUS

Sekmadienį, birželio 21 dieną, 8 val. ryto nuo Lietuvių Piliečių Klubu, So. Bostone, išvyksta autobusas į Vermontą į naujos lietuvių jaunimo stovyklos NERINGA atidarymą.

Bilietus iš anksto (ne vėliau birželio 19 d.) prašom įsigyti pas Oną Ivaškiene, tel. 268-4618 arba pas Oną Ulevičienę, tel. 268-1920.

Bilieto kaina tik 4 dol. Maloniai kviečiame visus jaunimą ir suaugusius — vykti į tos stovyklos atidarymą ir puikiai praleisti visą dieną kalnuose.

Vilties Draugijos šimtininkams
VERONIKAI ir ANTANUI GARMAMS, mylimam tėvui ir uošviui

VACLOVUI ŠAJAUKUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Dr. KAZIMIERUI PAUTIENIUI ir šeimai
brangiai mamytei,

URŠULEI PAUTIENIENEI

mirus, giliausią užuojautą reiškia

Sofija Zamalienė
ir Skardžiai

Lietuvos Operos 50 metų sukakčiai ruošti iniciatorių susirinkimo dalyviai. Iš kairės: K. Kraučionas, S. Velbasiš, A. Sprindys, S. Adomaitienė, Tėv. G. Kijauskas, prof. J. Žilevičius, Gr. Giedraitytė, A. Kalvaitytė, Z. Toliušienė, V. Kulikauskienė, J. Kulikauskas.

RUOŠIASI PAMINĖTI LIETUVOS OPEROS SUKAKTĮ

Chicagoje neseniai įvyko pirmasis organizacinis susirinkimas Lietuvos Valstybinės Operos 50 metų jubiliejui paminėti. Organizatorius J. Žilevičius, buvęs Lietuvių Operos Tarybos narys, dar tebegyvenąs, nes jo draugai (K. Petrauskas, J. Tallat-Kelpša ir St. Šilingas) jau mirę. Lietuvių Muzikologijos Archyvo vardu ėmėsi organizuoti Lietuvos Valstybinės Operos 50 metų įsteigimo jubiliejų — akademią išsiuntinėdamas virš 50 pakvietimų buvusiems Lietuvos operos įvairių rūšių aktyviems dalyviams. Į pakvietimus entuziastingai atsiliepė laiškais, telefonais ir asmeniškai sveikino daugelis įvairių šakų dalyvių.

Pirmasis susirinkimas entuziastingai praėjo. Organizatorius J. Žilevičius, pasveikinęs susirinkusius buvusius operos dalyvius, pranešė apie tikslą ir nušvietė svarbumą taip istorinės vertės reikalą su-ruoštoje akademijoje gražiai paminėti, nes opera Lietuvos Valstybiniame gyvenime suvaidino nepaprastai didelį vaidmenį.

Susirinkimui pirmininkavo sol. A. Sprindys, labai sumaniai pravedęs patiektus programos punktus ir entuziastingai visų pritiriamas. Nutarta akademią suruošti gruodžio 13 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Akademijos pravedimui išrinktas komitetas: sol. S. Adomaitienė, A. Sprindys, A. Kalvaitytė ir J. Žilevičius. Reikalui esant komitetas igaliotas kviestis daugiau bendradarbių.

• ALTS-gos Los Angeles skyrius š.m. liepos 26 dieną rengia šeimyniško pobūdžio pikniką-subuvimą. Maloniai šeiminiškais bus skyriaus pirmininkas p. J. Jurkūnas su Ponia, priimdami svečius savo sode 25600 Reed Drive, Lomita.

Skyrius š.m. rugsėjo pabalgoje ar spalio pradžioje ruošia kan. Tumo-Vaižganto šimto metų gimimo sukakties minėjimo proga turiningą pasikaitą. Prelegentu sutiko būti žinomas laureatas J. Gliuda. Numatoma ir meninė programa. Tikslidata bus paskelbta vėliau.

Aptarta ir jubiliejinis leidinys lietuvių ir anglų kalbomis, su trumpa Lietuvos Valstybinės operos veiklos istorine apžvalga, plačiai iliustruota.

Apgailėstauta, kad dėl neturėjimo visų adresų

nebuvo galima visus pakviesti, todėl labai prašomi, negavę kvietimų, atsiųsti savo adresus LMA vardu, 2345 W. 56 St., Chicago, Ill. 60636.

(lma)

• Balfo Chicagos apygardos gegužinė įvyks šį sekmadienį, birželio 21 d. Bučo sode. Visi lietuviai kviečiami atsilankyti ir paremti šalpos darbą.

JAUNIMO SEMINARAS CHICAGOJE

Vliko rengtas Jaunimo seminaras įvyko Chicagoje, š.m. birželio 6-7 dienomis, Jaunimo centre. Dr. J. Puzinas, Vliko Valdybos narys, kalbėjo apie padėtį okupuotoje Lietuvoje, dr. S. Bačkis, Lietuvos Atstovybės Washingtono patarėjas, apie "tarptautinį Lietuvos statusą ir diplomatinę tarnybą", prof. M. Mackevičiaus pranešimo tema buvo: "Lietuvos nepriklausomybės poveikis valstybingumo sąmonei", pagaliau, R. Kezys, Vliko Valdybos narys jaunimo reikalams, kalbėjo apie jaunimą Lietuvos laisvinimo organizacijoje.

Birželio 7 d., Vliko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas padarė pranešimą apie "Lietuvos laisvinimą ir santykius su pavergtą Lietuvą". Tą pačią dieną Vlikas surengė ir lietuvių spaudos, radijo bei televizijos atstovų konferenciją.

Seminaro dalyvių skaičius svyravo tarp 50 ir 150. Tiek seminare buvę pranešimai, tiek gausūs jo dalyvių pasisakymai liudijo: seminaras buvo turtingas mintimis bei pasiūlytomis išvadomis. Buvo išreikštas pagėdavimas, kad tokie jaunimo seminarai būtų rengiami dažniau ir įvairiose vietose.

Diskusijos buvo gausios bei gyvos po kiekvieno pranešimo, gi ypač daug klausytojų bei pasiūlymų sukėlė dr. J.K. Valiūno paskaita, juo labiau, kad Vliko pirmininkas joje iškėlė jautrią, svarbią klausimą.

SPAUDOS KONFERENCIJOJE, birželio 7 d., dalyvavo apie 25 lietuvių spaudos, radijo ir televizijos atstovai. Atvyko ir dalis svečių: ALT pirmininkas inž. E. Bartkus, JAV Liet. Bendruomenės valdybos pirm. inž. B. Nainys ir kt. Spaudos konferencijos bendras bruožas — vieningas Vliko ir spaudos bei kt. atstovų sutarimas.

Konferencijai pirmininkavo Vliko narys R.

macijas papildė Vliko Valdybos nariai dr. J. Puzinas ir R. Kezys.

Konferencijoje išsamiai, draugiškai pasidalinus mintimis, išryškėjo, kad lietuvių spauda jaučia gyvą reikalą bendradarbiauti ir talkinti Vlikui, jam nelengvai dirbant Lietuvos laisvinimo bare. Vliko valdybos nariai po konferencijos jos dalyvius pakvietė vaišėms.

***

Į Jaunimo seminarą Chicagoje iš New Yorko atvykus Vliko pirmininkui dr. J.K. Valiūnui ir Valdybos nariams dr. J. Puzinui ir R. Keziui, birželio 5 d., įvyko lietuvių akademikų skautų sueiga. Joje garbės svečiu buvo Vliko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, prelegentu buvo Vliko Valdybos narys Romas Kezys. Jo pranešimo tema: "Mūsų bendravimo supavergta tauta klausimai". Prelegento koreferentais buvo J. Dainauskas ir dr. T. Remekis. Diskusijoms vadovavo Br. Kviklys.

Sueigoje dalyvavo apie 70 akademikų skautų, daugiausia jaunesnio amžiaus. Po pranešimo gyvose diskusijose dalyvavo apie 15 sueigos dalyvių. Išryškėjo, kad bendravimo su tauta klausimas ypač aktualus mūsų jaunajai kartai. Sueigos tikslas buvo nedaryti atitinkamų išvadų, bet pasiūlyti dalinti mintimis tarp Chicago skautiškojo jaunimo ir Vliko Valdybos.

Sueigos dalyviai pripažino, kad Lietuvos laisvės kova — aukščiausias visų mūsų tikslas. (E)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą įėjimui nuo BIRŽELIO 20 D iki RUGSĖJO MĖN. 7 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 20 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Užsisakykit 'Agoniją'

— I Š K I R P T I —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu ..... dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliaudos romaną "AGONIJA".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....